

että kaupunki toukokuun 31 p:nä 1929 annetun kunnallisille mielisairaaloille sekä tuberkuloosia sairastavien hoitolaitoksille ja tuberkuloosin vastustamistyön edistämiseksi annettavaa valtionapua koskevan lain nojalla voi laskea saavansa 3,940,000 markan valtionavun Nikkilän sairaalan uuden paviljongin rakentamiseen. Toisaalta supistettiin erää Rakennustarkastuksen toimitusmaksut 500,000 markkaa eli 400,000 markkaan ja erää Siltamaksut 100,000 markkaa eli 700,000 markkaan.

Kahdenteentoista pääluokkaan merkittiin kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotuksella koottava määrä, joka vuoden 1929 tulosäännössä oli ollut 197,513,624: 38 markkaa, 191,688,025: 50 markaksi eli siis 5,825,598: 88 markkaa ensiksi mainittua määrää pienemmäksi.

C. Muut asiat.

Palokunnan käyttäminen ylläpitämään järjestystä. Sen johdosta, että vakinainen palokunta ilman että tulenvaara uhkasi elokuun 1 p:nä oli hälyytetty Sirkuskadulle, mihin työläisiä oli kokoontunut sodanvastaiseen mielenosoitukseen, vtt Luostarinen, Löfberg ja Nurminen pyysivät kaupunginjohtajaa selittämään, oliko hän antanut määräyksen, että palokunta oli komennettava ruiskuttamaan vettä työläisten päälle, ja jos näin oli laita, tiesikö hän tällä toimenpiteellään syvästi loukanneensa työntekijöitä ja toimineensa vastoin palojärjestystä.

Koska kirjelmä kuitenkin ei sisältänyt sellaista ehdotusta, jonka yksityinen vt kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 9 §:n mukaan voi esittää kaupunginvaltuustolle, tämä välikysymys ei aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä.

Sittemmin vt Luostarinen y. m. antoivat uuden kirjelmän ja lausuivat siinä, että palokunnan komentaminen työväen rauhallista, sotaa vastaan kohdistettua mielenosoitusta ehkäisemään ei ollut palokunnan tarkoituksena mukaista sekä ettei kaupunginjohtajalla voimassa olevien ohje- ja johtosääntöjen mukaan ollut oikeutta antaa määräystä palokunnan komentamisesta. Se seikka, ettei kaupungin ylin päällikkö noudattanut voimassa olevia määräyksiä, oli omansa vahingoittamaan hänen arvoaltaansa ja heikontamaan kuria kaupungin virkamiehistön keskuudessa, ja hänen sekaantumisensa asioihin, jotka eivät kuuluneet hänen toimipiiriinsä, esti häntä riittävän tehokkaasti valvomasta alaistensa virkatoimia. Viitaten edellä esitettyyn aloitteen tekijät anoivat, että kaupunginvaltuusto lausuisi kaupunginjohtajalle, että hän jo aikaisemmin samoinkuin nyt puheena olevalla tapauksella oli osoittautunut sopimattomaksi kaupunginjohtajan vastuulliseen toimeen.

Kaupunginjohtaja, jota oli pyydetty lausumaan mielipiteensä aloitteessa esitetystä syytöksistä, toi esiin, että poliisimestari neuvotellessaan hänen kanssaan järjestyksen ylläpitämisestä kommunistien järjestämänä n. s. punaisena päivänä oli lausunut toivomuksen, että kaupungin palokunta tarpeen vaatiessa avustaisi vakinaista järjestysvaltaa. Kaupunginjohtaja katsoi sittemmin tilanteen uhkaavan kehittyä sellaiseksi, että varokeinot olivat tarpeen, ja kehoitti palopäällikköä mainittuna päivänä pitämään palokunnan ambulansseineen varuillaan, lausuen samalla toivomuksen, että palokunta antaisi poliisimestarille apuaan, jos tämä sitä pyysi. Tämän menettelyn hän katsoi sekä oikeutensa että velvollisuutensa mukaiseksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 4 p. syysk. 57 § ja 18 p. syysk. 44 §.

Tutustuttuaan kaupunginjohtajan selitykseen kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, ettei aloite aiheuttaisi toimenpidettä.

Ilmoitusten julkaiseminen Työväenjärjestöjen tiedonantajassa. Sen johdosta, että rahatoimikamari oli päättänyt, että kamarin ja sen alaisten virastojen ja laitosten ilmoitukset julkaistaisiin kaikissa Helsingin päälehdissä, ei kuitenkaan Työväenjärjestöjen tiedonantajassa, vtt Nurminen ja Niemistö kaupunginvaltuuston sosialistisen ryhmän puolesta tekivät aloitteen, jossa esitettiin, että valtuusto velvoittaisi rahatoimikamarin muuttamaan edellä mainittua päätöstään siten, että kaupungin asioita koskevat ilmoitukset oli julkaistava myöskin Työväenjärjestöjen tiedonantajassa. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto lausui, että rahatoimikamarilla oli oikeus itse päättää, missä lehdissä se julkaisi ilmoituksensa, mutta päätti²⁾ samalla, että valtuuston ilmoitukset vastedes julkaistaisiin mainitussa sanomalehdessä.

Työväenjärjestöjen tiedonantajan tilaaminen kaupunginkirjaston lukusaleihin. Kaupunginkirjastonhoitaja U. Therman ilmoitti, että kaupunginkirjaston johtokunta oli päättänyt tilata Suomen sosialistisen työväenpuolueen äänenkannattajan, Työväenjärjestöjen tiedonantajan, kaupunginkirjaston lukusaleihin sekä että hän oli kieltäytynyt panemasta tätä päätöstä täytäntöön, koska kirjaston tehtävänä sen ohjesäännön mukaan on tarjota yleisölle tilaisuutta hyödylliseen ja sivistävään lukemiseen, jollaisena mainittua sanomalehteä, jonka toimitus oli asetettu syytteeseen maanpetoksesta, tuskin voitiin pitää. Kaupunginkirjastonhoitaja huomautti edelleen, ettei sensuroimishalu ollut aiheuttanut hänen kieltäytymistään. Hankittaessa kirjallisuutta kirjastoon oli mikäli mahdollista noudatettu vapaamielistä menettelyä. Siten oli puheena oleva sanomalehti jo useina vuosina hankittu pääkirjaston opintolukusaliin, missä se oli erään kirjaston virkailijan huostassa ja annettiin pyydettyessä luettavaksi, ja lehden täydellisiä vuosikertoja säilytettiin sidottuina kirjaston sanomalehtikokoelmissa. Johto oli ainoastaan tahtonut välttää lehden suoranaista tarjoamista lukuisille sanomalehtisaleissa kävijöille, joiden joukossa oli runsaasti arvostelukyvyttömiä aineksia. Kaupunginkirjastonhoitajan kirjelmän johdosta rahatoimikamari lausui mielipiteenään, että kirjastonhoitajalla katsoen kysymyksen laatuun ja sen aikaisempiin vaiheisiin³⁾ näytti olleen täysi syy odottaa kaupunginvaltuuston asiasta tekemää päätöstä, ennenkuin hän ryhtyi panemaan johtokunnan edellä mainittua päätöstä täytäntöön, sekä ehdotti, että valtuusto toteaisi, että kaupunginkirjastonhoitaja edellä mainitulla toimenpiteellään ei ollut jättänyt huomioon ottamatta kirjaston täydellisyyteen ja kirjallisuudenharrastajain tarpeihin kohdistuvia oikeutettuja vaatimuksia sekä ettei Työväenjärjestöjen tiedonantajaa voitu katsoa sellaiseksi hyödylliseksi ja sivistäväksi lukemiseksi, jota tarkoitetaan kaupunginkirjaston ohjesäännön 1 §:ssä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto ei katsonut⁴⁾ asiakseen ryhtyä sen johdosta toimenpiteisiin, koska kirjallisuuden hankinta ja sanomalehtien tilaaminen kaupunginkirjastoon ohjesäännön mukaan kuului kirjaston johtokunnalle.

Kaupunginvaltuuston diariin merkityt ratkaisemattomat asiat. Käsiteltäessä kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, kesäkuun 30 p:nä ratkaisematta olleiden asiain luetteloa⁵⁾ valtuusto päätti⁶⁾ poistaa diarista eräiden

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. lokak. 27 § ja 13 p. marrask. 13 §. — ²⁾ Sn 13 p. maalisk. 28 § ja 12 p. kesäk. 50 §. — ³⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 264. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 27 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 2 p. lokak. 6 §.

urheiluseurojen anomuksen Alppilan hiihtomäen kuntoonpanemisesta, koska anomuksen esittäjät myöhemmin olivat ehdottaneet, että eräs Herttoniemen alue luovutettaisiin hiihtomäen rakentamista varten; sekä kaupungin yleisten töiden hallitukselle annetun tehtävän¹⁾, joka koski pientenlastenkodin pääpiirustusten ynnä seikkaperäisen kustannusarvion teettämistä ja antamista kaupunginvaltuustolle, koska valtuusto jo oli vahvistanut Sofianlehtoon rakennettavan lastenkodin pääpiirustukset.

Hesperiankatujen poikkileikkauksen muuttaminen. Sen johdosta, että uusi, korttelit n:ot 448 ja 465 käsittävä kaupunginasemakaava oli vahvistettu²⁾ ja sen mukaan edellisen korttelin pohjoispuolella ollut katupenger poistettu, kaupunginasemakaava-arkkitehti oli laatinut Hesperiankatujen poikkileikkauksen muutosehdotuksen. Maistraatille tästä ehdotuksesta antamassaan lausunnossa kaupunginvaltuusto päätti³⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut ehdotuksen hyväksymistä vastaan mitään muistuttamista.

Tontinrajain korkeusmääräykset. Maistraatille annetuissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto ilmoitti, ettei sillä ollut mitään muistuttamista kaupungin yleisten töiden hallituksen laatimia ehdotuksia vastaan, jotka koskivat seuraavain tonttien rajain korkeusasemia:

II kaupunginosan korttelin n:o 95 a tonttien⁴⁾;

XIII kaupunginosan korttelien n:ot 402 ja 448 tonttien⁵⁾;

XIV kaupunginosan korttelin n:o 552 tonttien⁵⁾;

XIII kaupunginosan korttelien n:ot 413 ja 433 tonttien⁶⁾;

XIII kaupunginosan korttelin n:o 412 b tonttien n:ot 7, 10 ja 12⁷⁾ sekä

XIV kaupunginosan korttelin n:o 463 tonttien⁸⁾.

Mäkelän teollisuusalueen rakennusjärjestys. Hyväksyessään⁹⁾ Mäkelän teollisuusalueelle uuden jaotuskaavan kaupunginvaltuusto samalla päätti¹⁰⁾, että sikäläisiä asuntokortteleja n:ot 701, 703 ja 705—709 rakennettaessa oli noudatettava Vallilan kivirakennustonteille vuonna 1924 vahvistettua¹¹⁾ rakennusjärjestystä. Muiden tonttien suhteen oli voimassa vuonna 1917 vahvistettu Helsingin tehdas-, makasiini- ja varastotontteja koskeva rakennusjärjestys.

Rakennusjärjestyksen 50 ja 53 §:n muutos. Vuonna 1917 annetussa kaupungin rakennusjärjestyksessä määrättiin, että talossa olevien kerrosten luvun tuli vastata sitä kokonaislukua, joka saadaan, kun rakennuksen korkeus ilmaistuna metrein jaetaan luvulla, joka osoittaa kerrosten keskikorkeutta laskettuna lattiasta toiseen ja metrein ilmaistuna. Tämä suhdeluku oli rakennusjärjestyksen 53 §:n mukaan 3.8, ja maistraatti voi joissakin tapauksissa alentaa sen 3.4:ään. Sen lisäksi, että kerrosuku oli määrätty, rajoitti mahdollisuutta ullakon käyttämiseen asuintarkoituksiin määräys, että tätä etua ei myönnetty niiden kaupunginosain tontinomistajille, joihin saa rakentaa ainoastaan huvilarakennuksia, sekä että ullakkokerros, jonka lattia oli yhtä, joissakin tapauksissa kahta metriä alempana ulkomuurin yläreunaa, oli luettava kerrokseksi. Sallittua rakennuksenkorkeutta taas, joka aikaisemmin oli ollut 2.5 m suurempi kuin kadun leveys metrein ilmaistuna, muutettiin valaistussuhteiden parantamiseksi vuonna 1917 siten, että se sai olla 1.5 m suurempi kadun leveyttä. Nämä määräykset olivat vaikuttaneet päinvastoin kuin tarkoituksena oli ollut,

¹⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 35. — ²⁾ S:n v:n 1928 kert. s. 5, 6, 7 ja 19. — ³⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 9 §. — ⁴⁾ S:n 6 p. helmik. 6 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. toukok. 6 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. lokak. 3 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. marrask. 3 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. marrask. 6 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. s. 3. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 27 p. marrask. 7 §. — ¹¹⁾ Ks. v:n 1924 Kunnall. asetuskok. s. 74.

sillä niitä sovellettaessa käytäntöön oli huoneiden korkeus supistettu pienimpään sallittuun määrään, 2.7 m:iin. Määräys ullakkokerroksen lattian suhteesta ulkomuurin yläreunaan oli johtanut suorastaan luonnottomiin tuloksiin korotettaessa vuoden 1895 rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti rakennettuja rakennuksia, ja myöskin uudisrakennusten ullakkokerrokset olivat saaneet rakennustaiteellisesti erittäin epätydyttävän ratkaisun. Terveydellisessä suhteessa rakennuskorkeuden alentaminen 1 m verran ei ollut parantanut valaistussuhteita, koska katto oli sijoitettu 50° kaltevuuteen ja ullakkokerroksen ylälista aina asetettu katonkaltevuuden sallimaan ylimpään rajaan. Siitä, että kaupunkikuva huomattavissa osissa kaupunkia on pahasti rumentunut, voitane suurelta osalta syyttää rakennusjärjestyksen epäonnistuneita, kerroslukua ja ullakkokerroksia koskevia määräyksiä. Maistraatin kaupungin rakennusjärjestystä tarkastamaan asettama komitea olikin ehdottanut, että 50 ja 53 § muutettaisiin siten, että kävisi mahdolliseksi aikaansaada osalle kaupungin keskustassa sijaitsevia kortteleita yleinen kattolista-korkeuksien järjestely, ja vahvisti huonekorkeuden 2.9 m:ksi, paitsi yhdessä kerroksessa, jossa se sai olla 2.7 m. Koska kuitenkin varmaan kestäisi kauan, ennenkuin komitean laatima rakennusjärjestyksen muutosehdotus oli kokonaan vahvistettu, ja koska erivapautuksia voimassa olevista määräyksistä eräissä tapauksissa jo oli myönnetty ja useita sitä tarkoittavia anomuksia annettu sisäasiainministeriölle, joka ei halunnut niitä käsitellä, ennenkuin kaupungin viranomaiset olivat käsitelleet rakennuskorkeutta koskevan kysymyksen kokonaisuudessaan, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ anoa valtioneuvostolta, että kaupungin rakennusjärjestyksen 50 ja 53 § muutettaisiin komitean ehdotuksen mukaisesti.

Tähän anomukseen myöntyen valtioneuvosto heinäkuun 27 p:nä vahvisti²⁾ kyseessä olevan rakennusjärjestyksen muutoksen.

Lupa perustaa sairaala kortteleihin n:o 517. Maistraatilta saapuneen ilmoituksen³⁾ mukaan sisäasiainministeriö tammikuun 19 p:nä oli myöntynyt kaupunginvaltuuston esitykseen, joka koski XIV kaupunginosan korttelin n:o 517 tonteille n:ot 4—6 suunnitellun rakennuksen teettämistä kolmikerroksiseksi sekä sen käyttämistä sairaalataroituksiin.

Lupa poiketa rakennuskorkeutta koskevista rakennusjärjestyksen määräyksistä. Maistraatilta saapuneen ilmoituksen⁴⁾ mukaan sisäasiainministeriö toukokuun 13 p:nä oli oikeuttanut Helsingin suomalaisen säästöpankin II kaupunginosan korttelin n:o 35 Kluuvikadun tontille n:o 4 tulevaa uudisrakennustaan rakennuttaessaan poikkeamaan rakennusjärjestyksen 50 §:n määräyksistä sikäli, että kyseisen rakennuksen sai tehdä + 29 m korkuiseksi nollavesitasosta, jolloin rakennustyössä muuten oli tarkasti noudatettava rakennusjärjestyksen määräyksiä ja asianmukaisesti vahvistettuja piirustuksia sekä paloviranomaisten paloturvallisuuden takia antamia määräyksiä.

Sisäasiainministeriön vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa Kansallisosakepankin anomuksesta saada vatedes rakennuttaa omistamallaan II kaupunginosan korttelissa n:o 34 sijaitsevilla Kluuvikadun tontilla n:o 2 ja Aleksanterinkadun tontilla n:o 15 olevat rakennuksensa 29.0 m korkeuteen nollavesitasosta valtuusto päätti⁵⁾ ainoastaan viitata valtioneuvostolle osoittamaansa kirjelmään, joka koski rakennusjärjestyksen 50 ja 53 §:n muut-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 13 § ja valt. pain. asiakirj. n:o 21. — ²⁾ Valt. pöytäk. 4 p. syysk. 8 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 46. — ³⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 2 §; ks. v:n 1928 kert. s. 114. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 5 §; vrt. v:n 1928 kert. s. 113. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 14 §.

tamista ja josta kävi ilmi, että valtuusto puolestaan hyväksyi ehdotetun rakennuskorkeuden.

Osakeyhtiö Fredrikinkatu 19 anoi saada korottaessaan omistamaansa Fredrikinkadun taloa n:o 19 nostaa kattolistan 3 m ylemmäksi rakennusjärjestyksessä sallittua korkeutta ja ilmoitti suostuvansa siinä tapauksessa, että anottu lupa myönnettiin, suorittamaan kaupunginkassaan 60,000 markkaa eli 15,000 markan korvauksen jokaiselta huoneelta, joka saatiin lisää sen johdosta, että rakennus korotettiin edellä mainituin poikkeuksin voimassa olevista määräyksistä. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa ehdottaa sen hyväksyttäväksi katsoen siihen, että kaikki kaupungin ammattiviranomaiset terveydenhoitolautakunta lukuun ottamatta olivat sitä puoltaneet, että Fredrikinkadun tontti n:o 19 käsitti kokonaisen korttelin, joka osaksi sijaitisi avonaisten paikkain varrella, sekä että luvan myöntäminen tähän vähäiseen poikkeukseen rakennustaiteellisessa suhteessa olisi eduksi kaupunkikuvalle.

Lupa tornirakennusten käyttämiseen. Asunto-osakeyhtiö Aamutähti ja Työväenrakennusosakeyhtiö Fridhem anoivat yhteisesti saada sisustaa kahdeksan VII kaupunginosan korttelissa n:o 126 sijaitseville Tehtaankadun tonteille n:ot 11 ja 13 rakennettuun tornirakennukseen asuinhuoneita, jotka sijaitsivat 3.30 ja 2.80 m korkeammalla kuin rakennusjärjestyksen mukaan oli sallittua, minkä johdosta kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ ilmoittaa, ettei sillä puolestaan ollut mitään huomauttamista tämän esityksen hyväksymistä vastaan ehdoin, että yhtiö täten saamansa oikeuden korvaukseksi maksoi kaupunginkassaan 150,000 markkaa, mikä vastasi 15,000 markkaa jokaista torneihin sisustettavaa huonetta kohden.

Asunto-osakeyhtiö Joukola anoi saada sisustaa VII kaupunginosan korttelissa n:o 126 Vuorimiehenkadun tontilla n:o 10 omistamaansa tornirakennukseen asuinhuoneita, jotka sijaitsivat 2.3 m rakennusjärjestyksessä sallitun korkeuden yläpuolella, ja kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ ehdottaa tämän anomuksen hyväksyttäväksi ehdoin, että palopäällikön antamia määräyksiä tarkasti noudatettiin huoneita sisustettaessa sekä että yhtiö suoritti sille myönnetyn oikeuden korvaukseksi kaupunginkassaan 15,000 markkaa jokaiselta torniin sisustettavalta huoneelta eli yhteensä 105,000 markkaa.

Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä Kiinteistöosakeyhtiö Pharmacia lausui, että julkisivupiirustusten tarkastustoimikunta tarkastaessaan sen rakennuksen piirustuksia, jonka yhtiö aikoi rakennuttaa III kaupunginosan korttelissa n:o 59 sijaitsevalle Yrjönkadun tontille n:o 19, oli katsonut, että niitä olisi muutettava sikäli, että Ratakadun puoleisen julkisivun kattolista, joka rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti oli suunniteltu 40.6 m nollavesitason yläpuolelle, alennettaisiin + 37.6 m:iin ja rakennukseen tehtäisiin n. s. taitekerros, jolloin uudisrakennus paremmin sopeutuisi naapuritalonsa yhteyteen. Yhtiön rakennusoikeus supistuisi tämän muutoksen johdosta jonkin verran, ja yhtiö anoi, että se hyvitykseksi tästä saisi osaksi asunto-, osaksi ateljeetarkoituksiin käyttää erästä piirustuksiin merkittyä pienehköä tornirakennusta, jonka tarkoituksena oli sopivasti ratkaista siirtyminen Ratakadun varrelle suunnitellusta korkeasta rakennuksenosasta Yrjönkadun varrelle tulevaan tuntuvasti matalampaan osaan. Puheena olevat huoneet tulisivat sijaitsemaan kolmessa kerroksessa, 11 m rakennusjärjestyksen

¹⁾ Valt. pöytäk. 4 p. syysk. 7 §. — ²⁾ S:n 22 p. toukok. 32 §. — ³⁾ S:n 22 p. toukok. 33 §.

mukaan sallitun rakennuskorkeuden yläpuolella. Tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa kaupungin yleisten töiden hallitus ehdotti sen hyväksyttäväksi, mutta huomautti samalla, että yhtiö muuttaessaan piirustuksiaan julkisivupiirustusten tarkastustoimikunnan ehdottamalla tavalla menettäisi yhden, mutta sitä vastoin saisi kahdeksan huonetta lisää käyttämällä hyväksyen tornirakennusta, minkä johdosta hallitus ehdotti, että anottu oikeus myönnettäisiin yhtiölle määrätystä, esimerkiksi 70,000 markan suuruisesta rahakorvauksesta. Kaupunginvaltuusto yhtyi tähän mielipiteeseen ja päätti¹⁾ ehdottaa yhtiön anomuksen hyväksyttäväksi ehdoin, että tämä alistui tarkasti noudattamaan palopäällikön määräyksiä ja suoritti sille myönnetystä luvasta kaupunginkassaan korvausta 70,000 markkaa.

Edelleen kaupunginvaltuusto ehdotti seuraavat anomukset, jotka koskivat luvan myöntämistä tornirakennusten sisustamiseen ja käyttämiseen, hyväksyttäväksi alla mainituin ehdoin:

Osakeyhtiö Kivikkolinnan anomuksen saada sisustaa kaksi asuinhuonetta ja ateljeerin X kaupunginosan korttelissa n:o 285 Hämeentien varrella sijaitsevalle tontille n:o 26 asianomaisella luvalla rakennettuun tornirakennukseen ehdoin, että yhtiö sille myönnetyn oikeuden korvaukseksi maksoi kaupunginkassaan 60,000 markkaa sekä että palopäällikön antamia määräyksiä tarkasti noudatettiin huoneita sisustettaessa ja käytettäessä²⁾;

Maalaiskuntien talo-osakeyhtiön anomuksen saada sisustaa IV kaupunginosan korttelissa n:o 77 sijaitsevalle Albertinkadun tontille n:o 6 asianomaisella luvalla teetetyrn tornirakennuksen Maalaiskuntien liiton henkilökunnan ruokasaliksi ehdoin, että yhtiö suoritti tämän oikeuden korvaukseksi kaupunginkassaan 60,000 markkaa eli 15,000 markkaa jokaiselta huoneelta, joka kyseiseen torniin voitiin sisustaa³⁾;

Asunto-osakeyhtiö Peterin anomuksen saada sisustaa VII kaupunginosan korttelissa n:o 134 olevalla Pietarinkadun tontilla n:o 1 olevaan uudisrakennukseen kolme pääty- ja tornihuonetta sekä käyttää niitä ehdoin, että yhtiö tästä korvaukseksi suoritti kaupunginkassaan 45,000 markkaa sekä että huoneita sisustettaessa tarkasti noudatettiin palopäällikön antamia määräyksiä⁴⁾;

Johanneslinna asunto-osakeyhtiön anomuksen saada sisustaa ateljeeriksi ynnä siihen kuuluviksi odotus- y. m. huoneiksi VII kaupunginosan korttelissa n:o 107 sijaitsevalle Tarkk'ampujankadun tontille n:o 17 rakennusjärjestyksen määräysten mukaisesti teetetyrn tornirakennuksensa, kuitenkin ehdoin, että yhtiö saatuaan anomansa luvan suoritti kaupunginkassaan 45,000 markan korvauksen ja huoneita sisustettaessa ja käytettäessä tarkasti noudatti palopäällikön määräyksiä⁵⁾;

Aktiebolaget Badhusgatan 14-nimisen yhtiön anomuksen saada sisustaa ateljeeriksi sen tornirakennuksen, jonka yhtiö aikoi rakennuttaa VII kaupunginosan korttelissa n:o 101 sijaitsevalle Etelärannan tontille n:o 2, ehdoin, että yhtiö tämän luvan korvaukseksi maksoi kaupunginkassaan 45,000 markkaa sekä huoneita sisustettaessa ja käytettäessä tarkasti noudatti palopäällikön määräyksiä⁶⁾).

Rakennusajan pidentäminen. Helsingin teknillinen opisto osakeyhtiön hallitus lausui, että kaupunki vuonna 1923 oli luovuttanut⁷⁾ mainitulle yhtiölle XIII kaupunginosan korttelissa n:o 436 Apollonkadun varrella sijaitsevat

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. toukok. 34 §. — ²⁾ S:n 18 p. syysk. 16 §. — ³⁾ S:n 18 p. syysk. 41 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. lokak. 9 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. marrask. 8 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. marrask. 3 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1923 kert. s. 27.

tontit n:ot 8 ja 10 ehdoin, että ne kolmen vuoden kuluessa kauppakirjan allekirjoittamisesta oli rakennettava silloin voimassa olleiden tontinmyyntiehtojen edellyttämältä osalta, ja kaupunginvaltuuston vuonna 1926 tekemällä päätöksellä tätä rakennusaikaa oli pidennetty¹⁾, kolme vuotta eli joulukuun 1 p:ään 1929, mutta että yhtiö ei ollut säädetyn määräajan kuluessa rakennuttanut muuta kuin kolmikerroksisen rakennuksen tontille n:o 8, jota vastoin tontti n:o 10 edelleen oli rakentamatta, koska yhtiön ei ollut onnistunut saada tarpeellisia varoja sen rakennuttamiseen. Huomauttaen, että opistossa oli runsaasti oppilaita, joiden luku osoitti lisääntyvää suuntaa, minkä johdosta koulurakennusta muutaman vuoden kuluttua todennäköisesti oli laajennettava, hallitus anoi mahdollisimman pitkää rakennusajan pidennystä. Kaupunginvaltuusto päättikin²⁾ ottaen huomioon edellä esitetyt näkökohdat sekä laitoksen yleishyödyllisyyden myöntää Helsingin teknillinen opisto osakeyhtiölle Apollonkadun tontin n:o 10 rakennusajan pidennystä joulukuun 1 p:ään 1934.

Vuonna 1924 kaupunki möi³⁾ ruotsalaiselle Olaus-Petri-seurakunnalle Minervankadun tontin n:o 6 (Apollonkadun n:ot 14—16) m. m. ehdoin, että rakennustöiden tontilla tuli olla aloitetut viiden vuoden kuluessa kauppasopimuksen tekemisestä. Seurakunnan Ruotsin valtiopäiville esittämää anomusta 200,000 markan suuruisen valtionavun myöntämisestä kirkkorakennusta varten ei kuitenkaan ollut ratkaistu ennen tämän määräajan päättymistä, ja seurakunnan kirkkoneuvosto anoi, että sopimuksen mukaista rakennusaikaa tämän johdosta jatkettaisiin kolme vuotta lukien tammikuun 8 p:stä 1930. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁴⁾ tähän anomukseen.

Sähköenergian hankintasopimus. Vuonna 1920 Helsingin kaupungin ja Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön välillä tehdyssä sähköenergian hankintasopimuksessa⁵⁾ määrättiin, että annettun energiamäärän hinnan tuli olla 20 % pienempi saman energiamäärän aikaansaamiseksi tarpeellista arvioitua keskimääräistä polttoainekustannusta, jos se hyödyllisesti kehitettiin sähkölaitoksen Sörnäisten höyrylaitoksessa, mutta että jos polttoainekulutus jonakin vuonna olisi niin pieni, ettei siitä voisi saada varmaa pohjaa hinnan laskemiselle, mainitulla tavalla laskettu hinta olisi kohtuudenmukaisesti oikaistava. Sen jälkeen kun virran otto Imatran voimalaitoksesta oli alkanut⁶⁾, oli tultu edellä mainittuun tilanteeseen, Sörnäisissä tapahtuva energian kehittäminen kun oli supistunut mitättömiin. Rahatoimikamari oli sen johdosta neuvotellut Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön kanssa, joka oli ilmoittanut suostuvansa sopimusajan jäljellä olevaksi osaksi luopumaan edellä mainitussa, vuonna 1920 tehdyssä sopimuksessa vahvistetusta yhtiön kaupunkiin toimittaman energian hinnan laskuperusteesta sekä tyytyvänsä samaan korvaukseen, jonka kaupunki maksoi Imatran voimalaitokselle. Kaupunginvaltuusto hyväksyi tämän sopimuksen päättäen⁷⁾ muuttaa Helsingin kaupungin ja Etelä-Suomen voimaosakeyhtiön välillä voimassa olevaa sähköenergian hankintasopimusta siten, että sähkölaitos polttoainekustannuksistaan huolimatta suorittaisi yhtiön laitokselle antamasta virrasta kilowattitunnilta 15 penniä vuonna 1929, 14.80 penniä vuonna 1930 sekä 14.60 penniä vuonna 1931.

Matkustussääntö. Koska ei ollut olemassa yhdenmukaisia määräyksiä siitä, milloin ja miten paljon kaupungin viranhaltijoilla oli oikeus saada korvausta virkamatkojen aiheuttamista kustannuksista, rahatoimikamari oli

¹⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 92. — ²⁾ Valt. pöytäk. 13 p. maalisk. 21 §. — ³⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 12. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 51 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1920 kert. s. 151. — ⁶⁾ Sn v:n 1928 kert. s. 39 sekä s. 114 ja seur. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 17 §.

kehoittanut palkkakomiteaansa valmistelemaan tätä kysymystä sekä laatimaan ehdotuksen kaupungin matkustussäännöksi. Tämän tehtävän täyttäen komitea oli tutkinut niitä periaatteita, joita olisi noudatettava suoritettaessa kaupungin viranpitäjille korvausta virkamatkojen aiheuttamista kustannuksista, ja tällöin yksimielisesti omaksunut sen käsityksen, ettei riittänyt, että ainoastaan määrättiin sen päivärahan suuruus, joka kaupungin asioissa matkustavilla henkilöillä oli oikeus saada suoraisten matkakustannusten lisäksi, vaan että samalla oli annettava yksityiskohtaiset määräykset siitä, miten matkalaskut oli laadittava, samoin kuin siitä, mitä oli pidettävä kaupungin asioissa tehtynä matkana, mitä matkakuluihin sai lukea, y. m. siihen kuuluvista seikoista, t. s. laadittava täydellinen n. s. matkustussääntö. Sen mukaisesti komitea ryhtyi laatimaan ehdotustaan ¹⁾ käyttäen työssään esikuvanaan vuonna 1928 laadittua valtion virkamiesten matkustussääntöä.

Kaupungin asioissa tehtyinä, korvaukseen oikeuttavina matkoina oli komitean ehdotuksen mukaan pidettävä niitä kaupungin luottamushenkilöiden tai viranpitäjien kaupungin järjestetyn alueen ulkopuolelle tekemiä matkoja, jotka suoritettiin asianomaisen korkeamman viranomaisen toimeksiannosta tai ohje- ja johtosääntöjen määräysten nojalla. Sitävastoin komitea ei pitänyt sopivana ottaa sääntöön kaupungin alueella tehtäviä matkoja koskevia määräyksiä, koska kysymys niiden aiheuttamien kustannusten korvaamisesta jo oli täysin tyydyttävästi järjestetty osin siten, että asianomaisille viranpitäjille tarpeen vaatiessa hankittiin joko raitiotievuosikortti tai raitiotielippuja, osin siten, että useilla virastoilla oli käytettävänä henkilöautoja, joita voitiin tähän tarkoitukseen käyttää. Virka-asioissa ulkomaille tehtyjen matkojen kustannukset oli komitean mielestä korvattava kulloinkin erikseen tehtävän sopimuksen mukaisesti. Kaupungin asioissa matkustavat henkilöt olivat komitean ehdotuksessa matkakustannusten korvaukseen ja päivärahan määrään katsoen jaetut kolmeen luokkaan siten, että ensimmäiseen luokkaan oli luettu kaupungin luottamusmiehet sekä viranpitäjät, joiden palkka oli 11—20 palkkaluokan mukainen, sitä vastaava tai suurempi, toiseen luokkaan viranpitäjät, joilla oli 5—10 palkkaluokan mukainen tai sitä vastaava palkka ja kolmanteen luokkaan viranpitäjät, joiden palkka oli 1—4 palkkaluokan mukainen tai määrältään sitä vastaava. Päivärahan suorittamista oli komitean mielestä erinäisillä määräyksillä rajoitettava. Koska päiväraha oli tarkoitettu matkan varrella aiheutuneiden menojen korvaukseksi, ei sitä olisi maksettava viranpitäjälle, joka matkustaessaan virka-asioissa johonkin kaupungin laitokseen saa siellä vapaan asunnon ja ruuan. Tätä rajoitusta komitea kuitenkin ei halunnut ulottaa luottamusmiehiin, koska nämä sellaisen matkan ajalta voivat menettää säännöllisen tulonsa. Edelleen komitea oli ottanut ehdotukseensa määräyksen, että päivärahaa ei makseta matkoista, jotka kestävät lyhyemmän ajan kuin kuusi tuntia, ellei matkustaja ole kaupungin luottamusmies, missä tapauksessa hänellä on oikeus saada täysi korvaus. Lopuksi komitea tahtoi huomauttaa, että kaupungin asioissa tehdyt matkat oli järjestettävä siten, että ne tulivat kaupungille mahdollisimman huokeiksi. Virkamatkoilla oli senvuoksi käytettävä sitä kulkuneuvoa, joka kulloinkin osoittautui kaupungille edullisimmaksi. Samaten tuli viranpitäjän, jos hänellä oli useita toimituksia pidettävänä, järjestää nämä siten, että saavutettiin mahdollisimman suuri matkakulujen ja päivärahan säästö.

Rahatoimikamarin lähetettyä komitean edellä selostetun Helsingin kau-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 32 v:ltä 1928.

pungin luottamusmiesten ja viranpitäjain matkustussäännön ehdotuksen¹⁾ omine puoltolauseineen kaupunginvaltuustolle valtuusto hyväksyi²⁾ sen tehtyään siihen erinäisiä muodollisia muutoksia³⁾ ja määräsi, että sääntöä olinoudatettava toukokuun 1 p:stä 1929 lukien.

Ulosottoapulaisten työaika. Toisen kaupunginvoudin konttorin ulosottoapulaiset olivat anoneet, että heille vahvistettaisiin määrätty työaika, mutta kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ jättää tämän anomuksen huomioon ottamatta, koska paraikaa laadittiin uutta palvelussääntöä, joka tuli sisältämään hakijain virantoimitusaikaa koskevia määräyksiä.

Kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaus. Samalla kuin revisionikonttori antoi lausuntonsa kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajain palkkionkorotusanomuksesta⁵⁾ konttori ehdotti, että mainitun omaisuuden inventtaus uskottaisiin revisionikonttorin revisorien tehtäväksi. Kaupunginvaltuusto epäsi⁶⁾ kuitenkin tämän ehdotuksen katsoen sen olevan vastoin sekä kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosäännön että inventtaajain johtosäännön määräyksiä.

Katukauppa. Vuonna 1925 kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾, että makkarain myyntiä sai harjoittaa kaupungin kaduilla klo 20—1, mutta niinä neljänä vuonna, joina tätä päätöstä oli sovellettu, kokemus oli osoittanut, että kyseinen kauppa kävi hyvin huonosti ensimmäisenä tuntina ja oli vilkkaimmillaan klo 1, jolloin se oli lopetettava. Tähän viitaten kaupungin makkarainmyyntipaikkain vuokraajat olivat anoneet, että sallittu myyntiaika pidennettäisiin klo 3:een. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾, että makkarainmyynti kaupungin kaduilla vuoden 1930 alusta lukien olisi sallittu klo 21:stä klo 2:een.

Lihan jälkitarkastus. Terveystieteiden lautakunta huomautti, että kaupunkiin muilta paikkakunnilta tuotu liha usein oli laadultaan epätydyttävää, varsinkin milloin se oli tarkastettu tarkastusasemilla, mikä johtui osittain siitä, että se oli saatu epähygienisissä oloissa teurastetuista eläimistä, osittain siitä, ettei sitä ennen kuljetusta ollut sopivalla tavalla käsitelty. Ainoa tehokas keino parannuksen aikaansaamiseksi tässä suhteessa oli lautakunnan mielestä elokuun 25 p:nä 1922 annetun lihantarkastuslain 6 §:ssä edellytetyn jälkitarkastuksen järjestäminen. Lautakunnan esityksen johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁹⁾ valtioneuvostolta anoa, että Helsinkiin järjestettäisiin kaupungin ulkopuolella olevissa tarkastamoissa tarkastetun lihan jälkitarkastus.

Aluelääkärien johtosääntö. Kaupunginvaltuuston vuonna 1928 hyväksymän¹⁰⁾, kunnan viranhaltijoilta vaadittavaa kielitaitoa koskevan päätöksen edellyttämän Helsingin aluelääkärien johtosäännön muutoksen Uudenmaan läänin maaherra vahvisti¹¹⁾ maaliskuun 13 p:nä.

Sairaalain vuosikertomusten julkaiseminen. Antamassaan lausunnossa kaupungin sairaalain hallituksen anomuksesta, että sairaalain vuosikertomukset julkaistaisiin joka vuosi, tilastokonttori huomautti, että painettu selonteko kaupungin terveyden- ja sairaanhoidosta vuoteen 1920 asti oli julkaistu vuosittain, mutta kaupunginvaltuuston vuonna 1922 tekemän päätöksen¹²⁾ mukaisesti siitä lähtien joka kolmas vuosi käsittäen tällöin aina edellisen kolmivuotiskauden. Samalla oli julkaisun laajuutta supistettu, ja se sisälsi pääasiallisesti

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 32 v:lta 1928. — ²⁾ Valt. pöytäk. 13 p. maalisk. 5 §. — ³⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 30. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 55 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 80. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 2 p. lokak. 18 §. — ⁷⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 45. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 4 p. syysk. 14 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. huhtik. 21 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 120. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. huhtik. 2 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1922 kert. s. 133.

kaikille sairaaloille yhteisiä taulukoita. Asianomaisten taholta oli usein valittu sitä, ettei kertomuksia enää painatettu niiden alkuperäisessä muodossa ja että sekä numero- että asiatiedot pääsivät julkisuuteen tuntuvasti myöhästyneinä. Se painatuskustannusten säästö, joka tämän järjestelmän oli odotettu aiheuttavan, oli käytännössä pääasiallisesti rajoittunut taulukoissa saavutettuun tilansäästöön, teksti kun ei ollut tullut mainittavasti lyhyemmäksi sen johdosta, että se julkaistiin joka kolmas vuosi. Tilastokonttori ehdotti niin ollen, että kaupungin terveyden- ja sairaanhoitotilasto kolmivuotiskauden 1927—29 päätyttyä julkaistaisiin kahtena osana, joista toinen sisältäisi terveyden- ja sairaanhoitoviranomaisten vuosikertomukset ja painettaisiin vuosittain, kun taas toinen, joka käsittäisi kaupungin tautisuutta ja kuolleisuutta, valtion, kunnan ja yksityisten sairaalain potilasmäärää y. m. valaisevan varsinaisen tilaston, julkaistaisiin joka kolmas vuosi. Konttorin ehdotuksen toteuttaminen aiheuttaisi 10,000 markan vuotuisen lisäkustannuksen, kolmivuotiskaudelta yhteensä 30,000 markkaa. Tässä yhteydessä konttori myöskin anoi, että se oikeutettaisiin yksissä neuvoin sairaalatarkastajan kanssa julkaisemaan sairaalain vuosikertomukset jonkin verran laajennetun suunnitelman mukaan sekä velvoitettaisiin toimittamaan niistä eripainoksia sairaalain johtajille, mutta ettei sairaalain hallituksen anomus aiheuttaisi muita toimenpiteitä.

Edellä selostettujen esitysten johdosta kaupunginvaltuusto päätti¹⁾

että julkaisu Helsingin kaupungin tilasto I Terveyden- ja sairaanhoito vuodesta 1930 lukien jaettaisiin kahteen osaan siten, että terveyden- ja sairaanhoitoviranomaisten vuosikertomukset julkaistaisiin toisessa, joka vuosi ilmestyvässä osassa ja varsinainen tilasto toisessa, joka kolmas vuosi ilmestyvässä osassa;

että edellä mainittuja julkaisuja ei saanut laajentaa enempää kuin että vuotuinen julkaisu aiheutti enintään 20,000 markan ja kolmivuotisjulkaisu enintään 30,000 markan kustannuksen;

että kustannuksia aiheuttavia lisäyksiä tai muutoksia ei saanut tehdä vuosikertomusten ylipainoksiin; sekä

ettei sairaalahallituksen esitys muilta kohdin antanut aihetta toimenpiteisiin.

Kaupungin sairaaloita koskevat määräykset. Toukokuun 31 p:nä 1929 annettu laki kunnallisille mielisairaaloille sekä tuberkuloosia sairastavien hoitolaitoksille ja tuberkuloosin vastustamistyön edistämiseksi annettavasta valtioneuvoston päätöksellä heinäkuun 31 p:nä s. v. annettu asetus sen toimeenpanosta sisälsivät eräitä määräyksiä niistä edellytyksistä, jotka vaadittiin valtioneuvoston myöntämiseksi; m. m. oli sairaaloissa noudatettava lääkintöhallituksen vahvistamaa johtosääntöä, jonka sisällyksestä myöskin annettiin tarkempia määräyksiä. Kaupungin sairaaloille vahvistettu ohjesääntö sekä niiden säännöt ja johtosäännöt eivät kuitenkaan kaikilta osiltaan vastanneet mainitun lain määräyksiä. Tämän johdosta rahatoimikamari ehdotti, ettei mainittuja säännöksiä täydennettäisi eikä muutettaisi eikä myöskään laadittaisi uutta erityistä johtosääntöä sairaaloille, vaan että niistä laissa edellytetyistä määräyksistä, jotka puuttuivat sairaaloille vahvistetuista ohje- y. m. säännöistä, laadittaisiin valtioneuvoston saantia varten tarpeellinen lisäsääntö, jolle hankittaisiin lääkintöhallituksen vahvistus ja joka liitettäisiin voimassa oleviin määräyksiin. Kamarin ehdotus hyväksyttiin²⁾.

Kahdeksan tunnin työpäivä sairaaloissa. Kaupunginvaltuuston vuonna

1) Valt. pöytäk. 2 p. lokak. 14 §. — 2) S:n 27 p. marrask. 11 §.

1926 annettua ¹⁾ kaupungin sairaalain hallitukselle tehtäväksi esittää selvityksen siitä, millä edellytyksillä kahdeksan tunnin työpäivä voitiin ottaa käytäntöön kaupungin sairaaloissa tai hoitohenkilökunnan ja palveluskunnan työtaakkaa muulla tavalla vähentää, hallitus marraskuun 25:ntenä 1927 päivätyssä kirjelmässä ²⁾ ilmoitti, että puheena oleva työajan lyhentäminen lisäisi vuotuisia menoja 3,083,811: 50 markkaa ja edellytti lisäksi asuntojen hankkimista hoitohenkilökunnalle, mistä hallitus laski koituvan kustannuksia 5,500,000 markkaa. Samalla hallitus huomautti, ettei sairaalatyö sen mielestä kuulunut niihin toiminta-aloihin, joihin 8 tunnin työpäivän periaate alunperin oli ajateltu sovellettavaksi. Epämätön tosiasia oli kuitenkin, että kaupungin sairaalain hoitohenkilökunnan työtaakka oli liian raskas ja aiheutti liikarastitusta, jonka johdosta hoitajattarille usein oli pakko myöntää virkavapautta terveytensä hoitamista varten. Hallitus piti senvuoksi toivottavana, että heidän työtaakkaansa kevennettäisiin, mikä kuitenkin voi tapahtua sekä viranpitäjille että sairaaloille sopivammalla tavalla kuin ottamalla käytäntöön kahdeksan tunnin työpäivä, esimerkiksi siten, että hoitohenkilökunnalle kuukauden kesäloman lisäksi myönnettäisiin puolen kuukauden loma etupäässä talvikuukausina. Palvelushenkilökunnan työajasta hallitus ilmoitti, että niillä tähän ryhmään kuuluvilla viranpitäjillä, jotka suorittivat yhtäjaksoista työtä ilman mainittavia väliaikoja, jo oli kahdeksan tunnin työpäivä, sekä että palveluskunnan työaika yleensä oli lyhyempi kuin sairaanhoitajattarien.

Rahatoimikamari piti ²⁾ hallituksen laskelmia pääasiassa oikeina, mutta huomautti, että ne oli laadittu ennen vuoden 1927 palkkajärjestelyä vallinneiden olojen pohjalle ja ottamatta huomioon tuberkuloosisairaalaa. Tämän johdosta kahdeksan tunnin työpäivän käytäntöönottamisesta aiheutuvat kustannukset lisääntyisivät n. 200,000 markkaa. Suurimmat vaikeudet uudistuksen toteuttamisessa aiheutti epäilemättä jo mainittu asutokysymys. Melkoisten pääomien kiinnittäminen uudisrakennuksiin esimerkiksi Marian sairaalassa olisi kamarin mielestä huonosti harkittua, koska sairaala todennäköisesti lähitulevaisuudessa oli siirrettävä muuanne. Jokin keino oli kuitenkin keksittävä sairaalain hoitohenkilökunnan kohtuuttoman raskaan työtaakan keventämiseksi, ja kamari piti puolestaan hallituksen ehdotusta ylimääräisen loman myöntämisestä jotenkin onnistuneena ottaen huomioon, että asuntojen puute teki työvoimain tuntuvaan lisäämisen mahdottomaksi. Ehdotus perustui siihen edellytykseen, että ainakin suurin osa vapaista viranpitäjistä viettäisi loma-aikansa muualla, jolloin heidän asuntonsa vapautuisivat sijaisten käytettäväksi. Poissaoloajaltaan heidät olisi kokonaan vapautettava suorittamasta korvausta luontoiseduista eikä, kuten siihen asti, ainoastaan ruokamaksun suorittamisesta. Kamari ei kuitenkaan katsonut ehdotetun ylimääräisen talviloman yksin riittävän tuottamaan kyllin suurta huojennusta hoitohenkilökunnan työhön ja yhtyi senvuoksi Suomen sairaanhoitajatyhdistyksen ehdotukseen, että puheena olevan henkilökunnan työaika sitäpaitsi rajoitettaisiin 54 tehokkaaseen työtuntiin viikossa. Tämän ehdotuksen toteuttaminen edellytti n. 50 uuden viranpitäjän ottamista sairaaloihin. Näille voitaisiin hankkia asunnot sairaalain ulkopuolelta, mielellään oikeuttamalla heidät itse järjestämään asutokysymyksensä. Yöhoitajattarien suhteen hallitus ehdotti, että heille myönnettäisiin niin monta vapaata vuorokautta jokaisen neljän viikon virantoimituskauden kuluessa, että heidän työtuntiansa lukumäärä tuli olemaan sama kuin muun sairaanhoitohenkilökunnan vastaavan ajan kuluessa. Kamarin puolta-

¹⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 101. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10.

mien uudistusten toteuttaminen lisäisi arvion mukaan kaupungin menoja n. 1,500,000 markkaa vuodessa.

Tässä yhteydessä rahatoimikamari oli kiinnittänyt huomionsa siihen seikkaan, että kaupungin sairaanhoitajatarhoulun oppilaita liian paljon käytettiin työvoimana, mikä oli haitaksi sekä heidän terveydelleen että opetukselle. Kamarin käsityksen mukaan oppilaiden työaika ei missään tapauksessa saanut ylittää vakinaisen hoitohenkilökunnan työaikaa, ja heidän tuli saada oppijaksoon sisältyvä tietopuolinen opetuksensa vakinaisena työaikana eikä, kuten oli ollut laita, sairaalassa suoritetun työpäivän päätyttyä. Myöskin oppilaiden yötyö olisi rajoitettava siihen, mikä opetuksen kannalta katsottiin välttämättömäksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi rahatoimikamarin edellä selostetun ehdotuksen ja päätti¹⁾

että kaupungin sairaalain hoitohenkilökunnan työaika rajoitettaisiin 54 tehokkaaseen viikkotuntiin ja yöhoitajattarien työaika 216 tuntiin neljän viikon työkautea;

että hoitohenkilökunnalle vuosittain oli myönnettävä 2 viikon ylimääräinen loma etupäässä talvikuukausien aikana;

että viranpitäjain lomansa ajalta tuli saada palkkansa luontoisetukorvusta vähentämättä, jos he mainituksi ajaksi luovuttivat asuntonsa sairaalan käytettäväksi;

että sairaanhoitajatarhoulun oppilaiden työaika ei saanut ylittää hoitohenkilökunnan työaikaa sekä että tietopuolisinkin opetuksen tuli tapahtua työaikana;

että oppilaiden käyttämistä vakinaisena työvoimana oli vältettävä ja että heitä sai käyttää yötyöhön ainoastaan sen verran kuin heidän opetuksensa kannalta oli tarpeellista;

että edellä mainitut toimenpiteet toteutettaisiin lukien tammikuun 1 p:stä 1930; sekä

että sairaalahallituksen tuli kiireellisesti ryhtyä tästä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Tässä yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti, että vastedes rakennettaviin uusiin sairaaloihin oli järjestettävä hoitohenkilökunnan ja oppilaiden asuinhuoneita niin runsaasti, että 48 tunnin tehokas työviikko voitiin toteuttaa sairaaloissa.

Keskuskodin perustaminen henkisesti sairaita varten. Henkisesti sairaiden huoltotoimiston lääkäri lääketieteellisensiaatti E. Anttinen lausui, että toimisto hyvällä menestyksellä oli järjestänyt kotihoitoa potilailleen. Tätä hoitomuotoa oli lääketieteellisensiaatti Anttisen mielestä laajennettava, mikä kuitenkin edellytti sairaskodin perustamista sen seudun keskukseen, jolle potilaat olivat sijoitetut perhehoitoon. Koti olisi vastaanottolaitos, josta potilaat myöhemmin voitaisiin siirtää sopiviin yksityiskoteihin, ja sinne otettaisiin takaisin sellaiset potilaat, joiden hoito perheissä syystä tai toisesta ei menestynyt tai joita perhe ei enää halunnut pitää luonaan. Kodin johtajattaren tehtävänä olisi myöskin hankkia hoitokoteja sekä valvoa perhehoitoon annettujen potilaiden oloja. Jos koti suunniteltiin käsittäväksi kuusi paikkaa naispotilaille, arvioitiin sen perustamiskustannukset 27,117 markaksi ja ylläpitokustannukset kuluvan vuoden yhdeksältä kuukaudelta 72,800 markaksi, kun taas kodista voitiin laskea saatavan tuloa 19,440 markkaa siinä tapauksessa, että vahvistet-

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. toukok. 18 §.

tiin 12 markan maksu kannettavaksi potilasta ja vuorokautta kohden. Hyväksyen ehdotuksen kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ pääluokassa Terveystenhoito olevista käyttövaroistaan myöntää 27,117 markan suuruisen määrärahan henkisesti sairaiden huoltotoimiston valvonnan alaisten potilaiden keskuskodein perustamista varten ja 72,800 markkaa kodin ylläpitokustannuksiin kuluvaan vuonna sekä perustaa tähän keskusotiin 5 palkkaluokkaan kuuluvan sairaanhoitajattarentoimen ja sopimuspalkkaisen palvelijattarentoimen.

Kaupungin kansakoulujen tarkastajaneuvoston johtosääntö. Kansakoulujen tarkastajaneuvoston laatiman neuvoston johtosääntöehdotuksen²⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ erinäisin vähäisin muutoksin ja lisäyksin⁴⁾.

Kansakoulujen jatko-opetus. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta anoi oikeutta syyslukukaudesta lähtien perustaa VIII luokkia niitä oppilaita varten, jotka läpikäytyään VII luokan halusivat suorittaa oppivelvollisuutensa loppuun täydellisellä, päivittäin toimivalla jatkoluokalla. Johtokunta liitti esitykseensä selonteon suunnitelluilla uusilla luokilla noudatettavasta opetusohjelmasta ja ilmoitti arvioineensa tarvittavien VIII luokkien lukumäärän neljäksi. Rahatoimikamarin puoleltua johtokunnan anomusta ja arvioitua neljästä koululuokasta aiheutuvat kustannukset n. 180,000 markaksi vuodessa, mistä 70,000 markkaa kuluva vuodeksi, kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾ oikeuttaa suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan tulevana syksynä perustamaan tarpeellisen määrän väliaikaisia VIII luokkia, joilla opetus käsitti 30 viikkotuntia ja joita sai ylläpitää, kunnes kansakoulujen jatko-opetus oli lopullisesti järjestetty.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta lausui, että Snellmaninkadun kouluun vuonna 1928 koetteeksi perustettu⁶⁾ VIII poikaluokka oli työskennellyt hyvin tuloksin, ja anoi siihen viitaten oikeutta saada edelleen ylläpitää kyseistä luokkaa. Tähän esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ oikeuttaa johtokunnan, kunnes jatko-opetus oli ehditty järjestää kansakoulujen ohjesäännön mukaisesti, ylläpitämään Snellmaninkadun koulussa VIII poikaluokkaa, joka työskentelisi päiväkouluina täydellisin lukuohjelmin, pääasiallisesti yhdessä VII luokan kanssa.

Edelleen valtuusto oikeutti⁸⁾ ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan, kunnes jatko-opetus oli ehditty järjestää ohjesäännön mukaisesti, tarpeen vaatiessa järjestämään tytöillekin VIII luokkia, jotka toimisivat päiväkouluina täydellisin opetusohjelmin, pääasiallisesti yhdessä VII luokan kanssa, kuitenkin siten, että Snellmaninkadun ja Annankadun kansakoulujen VIII luokat oli yhdistettävä yhdeksi luokaksi.

Opetuksen harjoittelu kansakouluissa. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁹⁾ väliaikaisen ylioppilasseminaarin johtajan lehtori H. A. Salmenkallion anomukseen, että mainitun seminaarin oppilaat lukuvuonna 1929—30 saisivat kuunnella opetusta ja antaa harjoitustunteja kaupungin suomenkielisissä kansakouluissa ehdoin, että kaupungille korvattiin kaikki siitä suoranaisesti aiheutuvat siivous-, valaistus- y. m. kustannukset.

Työväenopistojen ohjesäännöt. Maistraatti ilmoitti¹⁰⁾, että kouluhallitus joulukuun 19 p:nä 1928 oli vahvistanut kaupunginvaltuuston hyväksymän¹¹⁾ Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston ohjesäännön¹²⁾ ja s. v.

¹⁾ Valt. pöytäk. 3 p. huhtik. 25 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 6. — ³⁾ Valt. pöytäk. 13 p. maalisk. 11 §. — ⁴⁾ Ks. Kunnall. asetuskok. s. 15. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 46 §; ks. myös tätä kert. s. 84. — ⁶⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 128. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 47 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. jouluk. 46 §. — ⁹⁾ S:n 17 p. huhtik. 22 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. tammik. 2 §. — ¹¹⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 121. — ¹²⁾ Ks. v:n 1928 Kunnall. asetuskok. s. 77.

joulukuun 21 p:nä Helsingin kaupungin ruotsinkielisen työväenopiston ohjesäännön¹⁾.

Työväenopistojen puheenjohtajaneuvoston pöytäkirjakieli. Työväenopistojen puheenjohtajaneuvosto oikeutettiin²⁾ toistaiseksi laatimaan pöytäkirjansa rinnan suomeksi ja ruotsiksi.

Kaupunginkirjaston haaraosaston perustaminen Pasilaan. Pasilan työväenyhdistyksen huomautettua, että kirjaston ja lukusalin perustaminen Pasilaan olisi tärkeätä ennen kaikkea nuorison kasvatuksen kannalta ja tähän viitaten anottua, että kaupunginkirjaston haaraosasto perustettaisiin mainittuun kaupunginosaan, ja kaupunginkirjaston johtokunnan pidettyä tätä aloitetta kaksin puolin kannatettavana kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että ehdotettu haarakirjasto perustettaisiin ja avattaisiin yleisölle kesäkuun 1 p:nä 1930, sekä että siihen perustettaisiin 3 palkkaluokkaan kuuluva johtajantoimi sekä sopimus-palkkainen siivoojattarentoimi.

Lastenseimen perustaminen. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ Vallilaan perustettavaksi lastenseimen, joka sijoitettaisiin tätä tarkoitusta varten sisustettuun, Helsingin kaupungin rakennusosakeyhtiö n:o 3:lla korttelin n:o 555 tontille n:o 16 tekeillä olevaan uudisrakennukseen, ja uskoi seimen avaamisen ja hoidon kansanlastentarhain johtokunnan tehtäväksi.

Yksityisten lastenseimien kunnallistaminen. Kaupunginvaltuusto oli kehoittanut⁵⁾ rahatoimikamaria ottamaan harkittavakseen, oliko kaupungin syytän lisäksi, mitä valtuuston toukokuun 30 p:nä 1928 tekemä lastentarhain kunnallistamista koskeva päätös⁶⁾ sisälsi, ottaa haltuunsa yksityisten perustamia lastenseimiä sekä, jos tämä katsottiin tarkoituksenmukaiseksi, antamaan valtuustolle ehdotuksen siitä johtuviksi toimenpiteiksi. Tämän tehtävän täyttääkseen kamari hankki asiasta lausunnot kansanlastentarhain johtokunnalta ja lastensuojelulautakunnalta, jotka olivat yhtä mieltä siitä, että lastenseimien kunnallistaminen yhteiskunnallisen lastensuojelun kannalta olisi hyödyllistä. Johtokunta oli kuitenkin sitä mieltä, ettei toistaiseksi ollut tarpeellista kokemusta kunnallisten seimien sisäisestä järjestelystä sekä että sopivien johtajattarien saaminen niihin aiheuttaisi vaikeuksia. Johtokunta ehdotti, että yksityiset seimet kunnallistettaisiin n. s. asteettaisesti t. s. että laitoksia toistaiseksi hoidettaisiin yksityisinä laitoksina, mutta niille myönnettäisiin entistä runsaammat avustukset kunnan varoista ja niille järjestettäisiin kunnallinen valvonta. Jos toiminta järjestettäisiin siten, saavutettaisiin kokemusta, johon nojaututtaisiin perustettaessa kunnallisia seimiä tai kunnallistettaessa yksityisiä. Lastensuojelulautakunta taas oli sitä mieltä, että kaupungin tulisi perustaa omia lastenseimiä, jotka toimisivat lautakunnan valvonnan alaisina, sekä että kaupunki sikäli kuin tällaisia laitoksia saatiin aikaan voisi lakata avustamasta yksityisiä seimiä.

Rahatoimikamari yhtyi kansanlastentarhain johtokunnan lausuntoon ja oli sitä mieltä, että ehdotettu valvonta sopivimmin uskottaisiin johtokunnalle. Jos kehitys ohjattaisiin johtokunnan ehdottamaan suuntaan, muuttuisi todennäköisesti tuntuva osa seimistä ajanpitkään kunnallisiksi, ja välttyttäisiin niiltä vaikeuksilta, joita välitön kunnallistaminen aiheuttaisi. Rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ antaa kysymyksen yksityisten ylläpitämien lastenseimien kunnallistamisesta raueta ja antoi samalla

¹⁾ Ks. Komm. förf. saml. 1928. s. 77. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 12 §. — ³⁾ S:n 27 p. marrask. 21 §; ks. myös tätä kert. s. 84. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 6 p. helmik. 10 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. tammik. 38 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 130. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 11 §.

kamarille toimeksi laatia kunnallisia lastenseimiä perustettaessa noudatettavan suunnitelman.

Erinäisten toimien siirtäminen vakinaiseen palkkasääntöön. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾, että seuraavassa luetellut tilapäiset toimet, joiden haltijoiden toiminta oli säännöllisesti jatkuvaa ja jotka asemaltaan ja työtehtäviltään olivat verrattavissa kaupungin vakinaisiin viranpitäjiin, vuoden 1930 alusta siirrettäisiin vakinaiseen palkkasääntöön ja seuraaviin palkkaluokkiin:

kuusi rahatoimikonttorin ylimääräistä konttoriapulaisentointa, joista kolme 4:nteen ja kolme 5 palkkaluokkaan;

yksi satamakannantakonttorin ylimääräinen konttorikirjurintoimi 4 palkkaluokkaan ja haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen V luokkaan;

socialilautakunnan vahtimestarintoimi 1 palkkaluokkaan;

henkisesti sairaiden huoltotoimiston lääkärinvirka 3 palkkaluokkaan ja haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen II luokkaan;

Ryttylän koulukodin sepäntoimi 4 palkkaluokkaan;

kolme kaasulaitoksen tilapäistä konttoriapulaisentointa ja yksi painajantoimi 2 palkkaluokkaan ja yksi saman laitoksen piirustajantoimi 7 luokkaan;

sähkölaitoksen tilapäinen johtojentarkastajantoimi 8 palkkaluokkaan; sekä kaksi rakennuskonttorin satamaosaston tilapäistä insinöörintointa 14 palkkaluokkaan ja haltijoilta vaadittavan kielitaidon suhteen IV luokkaan sekä yksi saman osaston piirustajantoimi 8 palkkaluokkaan.

Kaikkien edellä lueteltujen virkain haltijat oikeutettiin lukemaan kaupunginvaltuuston päätöksellä vakinaisiksi muutetuissa tilapäisissä toimissaan palvelemissaan ajat ikäkorotuksiin oikeuttaviksi virkavuosiksi.

Sitävastoin kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾ verotusvalmistelukunnan anomuksen vahtimestarin, kahdenkymmenen kanslia-apulaisen ja yhdeksän ylimääräisen kanslistin toimien siirtämisestä vakinaiseen palkkasääntöön, koska eduskunnassa parillaan oli käsiteltävänä kysymys uudesta verolainsäädännöstä ja verotusvalmistelu sen tultua voimaan kenties järjestettäisiin kokonaan uudestaan.

Samaten valtuusto epäsi ¹⁾ ammattiopetuslaitosten johtokunnan ehdotuksen mainittujen laitosten naispuolisen tarkastajantoimen siirtämisestä vakinaiseen palkkasääntöön.

Desinfiomismajalan toimien uudestaanjärjestely. Desinfiomismajalan tultua järjestetyksi ajanmukaiseen kuntoon ja varustetuksi uusilla kojeilla, joiden hoitaminen vaati suurempaa pätevyyttä kuin siihen asti oli vaadittu majalan henkilökunnalta, kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ tammikuun 1 p:stä 1930 lakkauttaa desinfiomismajalan johtajattaren- ja pesijättärentoimet ja samasta ajankohdasta lukien perustaa 6 palkkaluokkaan kuuluvan johtajattarentoimen, joka haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen luettaisiin kuuluvaksi V luokkaan, sekä samasta päivästä lukien sopimuspalkkaiset kylvettäjättären- ja talonmiehen-lämmittäjäntoimet.

Sairaalan toimien uudestaanjärjestely. Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että kaksi Marian sairaalan kirurgisen osaston nuoremman apulaislääkärin virkaa tammikuun 1 p:stä 1930 lukien muutettaisiin 9 palkkaluokkaan kuuluviksi apulaislääkärinviroiksi, sairaalan lastenosaston alilääkärinvirka 12 palkkaluokkaan kuuluvaksi ylilääkärinviraksi ja saman osaston nuoremman apulaislääkärin virka 9 palkkaluokkaan kuuluvaksi apulaislääkärinviraksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. toukok. 17 § ja 4 p. syysk. 15 §. — ²⁾ S:n 11 p. jouluk. 41 §. — ³⁾ S:n 22 p. toukok. 27 §.

Sairaanhoitajatarkoulun toimet. Kaupungin sairaalain hallituksen esityksen sairaanhoitajatarkoulun kotitalouden opettajattarentoimen muuttamisesta 7 palkkaluokkaan kuuluvaksi vakinaiseksi toimeksi kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾, koska kyseisen viranpitäjän opetusvelvollisuus oli ainoastaan 202 tuntia vuodessa, mikä ei likimainkaan vastannut vakinaiselle viranpitäjälle säädettyä täyttä päivittäistä työaikaa.

Erään köyhäinlaitokunnan kirjuriapulaisenviran nimityksen muuttaminen. Köyhäinlaitokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ toukokuun 1 p:stä lukien muuttaa köyhäinlaitokunnan Vallilan avustuskanslian kirjuriapulaisentoimen apulaiskassanhoitajatoimeksi, jonka tuli kuulua samaan palkkaluokkaan kuin entinen virka.

Kaupungin teknillisten laitosten johtajatoimet. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus anoi, että kaupunginvaltuusto ottaisi kiireellisenä käsiteltäväkseen kysymyksen teknillisten laitosten johtajain palkkaetujen järjestämisestä. Hallitus piti kyseisiä palkkoja liian pieninä verrattuna mainituilla viranpitäjillä ennen maailmansotaa olleisiin palkkoihin ja ottaen huomioon sen erikoisaseman, joka ennen kaikkea kaasulaitoksella, mutta jossain määrin sähkölaitoksellakin oli kaupungin laitosten joukossa, ne kun yhä enemmän olivat kehittyneet tuloa tuottaviksi liikelaitoksiksi. Tästä esityksestä antamassaan lausunnossa rahatoimikamari lausui mielipiteenään, että teknillisten laitosten johtavissa asemissa olevien viranpitäjien palkkaetujen järjestely näytti toivottavalta ja että sopimuspalkkajärjestelmä tuntui tarjoavan asialle parhaan ratkaisun, mutta että kysymys olisi ratkaistava vasta tarkan harkinnan jälkeen. Sitten kun asia oli palautettu kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen ja tämä siitä antamassaan uudessa lausunnossa oli yhtynyt rahatoimikamarin kantaan, että johtajain palkat sopivimmin olisi vahvistettava henkilökohtaisten sopimusten pohjalla, sekä samalla ehdottanut, että kaasu- ja sähkölaitoksille asetettaisiin yhteinen johtaja, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ antaa kysymyksen teknillisten laitosten yliohtajaviran perustamisesta ja näiden laitosten johtajain palkkain järjestelystä toistaiseksi raueta, koska ajankohta ei ollut suotuisa mainittujen uudistusten toteuttamiselle, kaupungin keskushallinnon perinpohjainen uudestaanjärjestely kun parhaillaan oli valmisteltavana ja sen voimaantulo tuntuvasti vaikuttaisi teknillisten laitostenkin hallintoon.

Uuden toimen perustaminen oikeusaputoimistoon. Sen jälkeen kun oli selvitetty, että oikeusaputoimistoon ehdottomasti tarvittiin konttoriapulainen, joka suorittaisi esiintyvät konekirjoitustyöt, toimittaisi toimiston asiat postikonttorissa ja virastoissa sekä hoitaisi toimiston kassan, kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ tammikuun 1 p:stä 1930 lukien perustaa toimistoon 1 palkkaluokkaan kuuluvan konttoriapulaisentoimen.

Uusien toimien perustaminen palolaitokseen. Palotoimikunta huomautti, että Käpylän uusi paloasema todennäköisesti olisi valmis syyskuun 1 p:nä 1930, ja lausui samalla käsityksenään, että asemalle tarvittava miehistö olisi otettava palvelukseen sitä ennen, jotta se olisi tehtävänsä kouluutettu, kun asema otettiin käytäntöön. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, että palolaitokseen perustettaisiin kahdeksan 6 palkkaluokkaan kuuluvaa korpraalintointia lukien heinäkuun 1 p:stä 1930 ja että mainitun vuoden menosääntöön merkittäisiin heidän palkkaamistaan varten 100,800 markan suuruinen määräraha.

¹⁾ Val. pöytäk. 12 p. kesäk. 39 §. — ²⁾ S:n 8 p. toukok. 30 §. — ³⁾ S:n 4 p. syysk. 13 §. — ⁴⁾ S:n 27 p. marrask. 20 §. — ⁵⁾ S:n 11 p. jouluk. 29 §.

Uusien toimien perustaminen maitolaboratooriin. Terveydenhoitolautakunta huomautti, että vuoden 1928 elokuun ja vuoden 1929 toukokuun välisenä aikana kaupungin maitolaboratoriossa tutkituista maidonnäytteistä melkoisen osan oli todettu sisältävän tauteja synnyttäviä streptokokkeja. Tämän johdosta suoritettiin erinäisiä jatkettuja tutkimuksia, joiden tulos antoi lautakunnalle aiheen kieltää 381 lehmän maidon tuonnin Helsinkiin. Jotta mahdollisuuksien mukaan voitaisiin ehkäistä kulkutautien syntyminen kaupungissa, oli lautakunnan mielestä välttämätöntä, että maitolaboratoriossa vähintään kaksi kertaa kuukaudessa bakteriologisesti tutkittiin kaikista Helsinkiin maitoa tuovista taloista otetut maidonnäytteet, mihin työhön maitolaboratorion työvoimat kuitenkin eivät riittäneet. Lautakunta anoi edellä esitettyyn viitaten, että maitolaboratooriin tammikuun 1 p:stä 1930 perustettaisiin kolme uutta 3 palkkaluokkaan kuuluvaa laboratoriapulaisen tointa, ja valtuusto myöntyi¹⁾ tähän anomukseen.

Uuden toimen perustaminen maidontarkastamoon. Terveydenhoitolautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti²⁾ tammikuun 1 p:stä 1930 perustaa maidontarkastamoon uuden sopimuspalkkaisen pesijättärentoimen.

Uusien toimien perustaminen kaupungin sairaaloihin. Koska seuraavassa mainittujen kaupungin sairaalain työ määrä oli huomattavasti lisääntynyt, kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että tammikuun 1 p:stä 1930 lukien perustettaisiin seuraavat uudet toimet:

Marian sairaalan kirurgiselle osastolle 12 palkkaluokkaan kuuluva alilääkärintoiimi ja 9 palkkaluokkaan kuuluva apulaislääkärintoiimi sekä kylvettäjäntoiimi, pesuapulaisentoiimi ja kolme siivoojattarentointa, viimeksi mainitut sopimuspalkkoin; sekä

Nikkilän sairaalaan 5 palkkaluokkaan kuuluva hoitajantoiimi ja sopimuspalkkainen pesuapulaisentoiimi.

Samalla valtuusto päätti jäädä odottamaan lopullista tietoa Nikkilän uuden paviljongin valmistumisajasta, ennenkuin päätettiin niiden uusien virkain perustamisesta, jotka tarvittiin sairaalan laajentamisen jälkeen.

Kaupunginvaltuuston päätös⁴⁾ sairaalain hoitohenkilökunnan tehokkaan työajan supistamisesta 54 viikkotuntiin teki työvoimain lisäämisen välttämättömäksi. Sairaalain hallituksen tarkemmin määriteltäviä lisätöivoimain tarpeen valtuusto päätti⁵⁾ perustaa seuraavat uudet toimet lukien tammikuun 1 p:stä 1930: Marian sairaalaan 15, kulkutautisairaalaan 7, Kivelän sairaalaan 17, Nikkilän sairaalaan 5 ja tuberkuloosisairaalaan 13 3 palkkaluokkaan kuuluvaa alihoitajattarentointa sekä Kivelän sairaalaan 3 ja Nikkilän sairaalaan 3 5 palkkaluokkaan kuuluvaa hoitajantointa.

Kaupungin sairaalain hallitus oli tässä yhteydessä ehdottanut, että edellä mainittujen uusien toimien haltijoille, joiden tilanpuutteen takia oli asuttava asianomaisten laitosten ulkopuolella, asetuksen mukaisen palkan lisäksi maksettaisiin vuokratilaa 400 markkaa kuukaudessa soveltamalla heihin samoja määräyksiä palkan vähentämisestä luontoisetujen perusteella kuin muihin kaupungin viranpitäjiin. Kaupunginvaltuusto hylkäsi⁵⁾ kuitenkin tämän ehdotuksen ollen samaten kuin rahatoimikamarikin sitä mieltä, että sairaalain ulkopuolella asuvalle hoitohenkilökunnalle tulevain vuokra-avustusten suuruus oli määrättävä vuosittain talousarvion yhteydessä, jotta se niin tarkasti kuin mahdollista vastaisi sairaalassa ja sen ulkopuolella olevista asunnoista suoritettavien vuokratilain välistä erotusta.

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 22 §. — ²⁾ S:n 27 p. marrask. 16 §. — ³⁾ S:n 22 p. toukok. 27 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 131. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 28 §.

Kaupungin sairaalain hallituksen ehdotettua, että Hietaniemenkadun varrella olevaan Marian sairaalan sairaanhoitajatarkotiin otettaisiin henkilö, joka valvoisi järjestystä kodissa sekä huolehtisi sen kalustosta, vaatevarastosta, pesusta y. m., kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ perustaa kotiin tammikuun 1 p:stä 1930 lukien 5 palkkaluokkaan kuuluvan kodinhoitajattarentoimen, joka haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen luettaisiin kuuluvaksi V luokkaan.

Edelleen valtuusto päätti ²⁾, että 4 palkkaluokkaan kuuluva autonkuljettajantoimi perustettaisiin Kivelän sairaalaan ja samanlainen toimi kulkutautisairaalaan, molemmat lukien tammikuun 1 p:stä 1930.

Marian sairaalan ylihoitajattaren apulaisentoimi. Kaupungin sairaalain hallitus uudisti vuonna 1928 tekemänsä ehdotuksen ³⁾, että Marian sairaalaan perustettaisiin ylihoitajattaren apulaisentoimi, tällä kertaa perustellen anomustaan lisäksi sillä, että uudelle viranpitäjälle sopivasti voitaisiin uskoa myöskin Hietaniemenkadun sairaanhoitajatarkodin emännuus. Kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ kuitenkin pysyä aikaisemmalla epäävällä kannallaan ehdotuksen suhteen.

Uuden toimen perustaminen köyhäinhuoltolautakunnan työtupaan. Koska köyhäinhuoltolautakunnan naisten työtuvassa työskentelevien henkilöiden lukumäärä oli tuntuvasti lisääntynyt ja myöskin laitoksen huoneistoa oli laajennettu, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ tammikuun 1 p:stä 1930 perustaa työtupaan sopimuspalkkaisen apulaisjohtajattarentoimen.

Uusien virkain perustaminen kunnalliskotiin. Sen jälkeen kun kunnalliskotiin oli hankittu kaksi uutta höyrykattilaa sekä erinäisiä muita koneellisia varusteita, kävi lämmittäjähenkilökunnan lisääminen välttämättömäksi, ja kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, että 4 palkkaluokkaan kuuluva lämmittäjän toimi ja 2 palkkaluokkaan kuuluva samanlainen toimi perustettaisiin lukien tammikuun 1 p:stä 1930.

Uuden toimen perustaminen lastensuojelulautakuntaan. Koska lastensuojelulautakunnan kanslian vahtimestarin tehtävät olivat lisääntyneet siinä määrin, ettei yksi henkilö enää ehtinyt niitä suorittaa, kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ perustaa kansliaan helmikuun 1 p:stä lukien sopimuspalkkaisen vahtimestarinapulaisentoimen ja myönsi tähän tarkoitukseen kuluvaksi vuodeksi 6,600 markkaa suoritettavaksi talousarvioon uusia virkoja ja palkankorotuksia varten merkityistä valtuuston käyttövaroista.

Uusien toimien perustaminen koulukoteihin. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾, että Toivolankoulukotiin toukokuun 1 p:stä lukien perustettaisiin 5 palkkaluokkaan kuuluva miespuolinen kaitsijantoimi, joka haltijalta vaadittavan suomen- ja ruotsinkielen taidon suhteen oli luettava V luokkaan. Uusi viranhaltija tuli lähinnä huolehtimaan kotiin sijoitettujen alaikäisten lainrikkojain valvonnasta sekä avustamaan veistonopetuksessa ja erinäisissä korjaustöissä.

Lastensuojelulautakunta oikeutettiin ⁹⁾ tammikuun 1 p:stä 1930 ottamaan Ryttylän koulukodin palvelukseen sopimuspalkkainen hoitajatarharjoittelija, jonka tehtävänä pääasiallisesti olisi tarpeen vaatiessa toimia vakinaisten hoitajattarien sijaisena näiden kesälomain, vapaapäivien tai tilapäisten sairauksien aikana, koska kyseisten sijaisuuksien järjestely laitoksen kasvaessa oli käynyt yhä hankalammaksi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 2 p. lokak. 13 §. — ²⁾ S:n 18 p. syysk. 33 §. — ³⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 136. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 22 p. toukok. 27 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. syysk. 12 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. lokak. 24 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 28 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. huhtik. 30 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. syysk. 35 §.

Uuden toimen perustaminen kansakouluihin. Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ elokuun 1 p:stä lukien perustaa Käpylän uuteen kansakouluun 4 palkkaluokkaan kuuluvan vahtimestaritoimen.

Uusien toimien perustaminen työväenopistoihin. Koska työväenopistojen uudet ohjesäännöt²⁾ edellyttivät, että kummallakin opistolla oli oma taloudenhoitajansa, kaupunginvaltuusto päätti³⁾ syyskuun 1 p:stä lukien perustaa taloudenhoitajantoimen sekä suomalaisen että ruotsalaiseen työväenopistoon. Tästä päätöksestä kuluvana vuonna aiheutuvat kustannukset, 4,080 markkaa, oli suoritettava pääluokkaan Opetus- ja sivistyslaitokset merkityistä valtuuston käyttövaroista.

Uusien toimien perustaminen kaasulaitokseen. Kaupungin teknillisten laitosten hallituksen ilmoitettua, että kaasulaitoksen neuvojan, joka myös oli toiminut apulaisena laitoksen näyttely- ja myyntihuoneistossa, kaasunkuluttajain lukumäärän huomattavasti lisääntyttyä oli tullut pakko omistaa koko aikansa neuvontatoiminnalle, kaupunginvaltuusto myöntyen hallituksen esitykseen päätti⁴⁾ tammikuun 1 p:stä 1930 lukien perustaa kaasulaitokseen 4 palkkaluokkaan kuuluvan liikeapulaisentoimen. Samalla valtuusto määräsi, että uuden toimen haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen tuli kuulua V luokkaan.

Koska kaasulaitos yhä enemmän oli alkanut käyttää automaattisia kaasumittareita, oli myöskin kaupungissa olevien tällaisten mittarien lukemisesta ja tyhjentämisestä huolehtivaa henkilökuntaa lisättävä, minkä johdosta kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että kaasulaitokseen tammikuun 1 p:stä 1930 perustettaisiin 4 palkkaluokkaan kuuluva automaatinhoitajantoimi. Samalla valtuusto määräsi, että tämän toimen haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen tuli kuulua V luokkaan.

Edelleen oli välttämätöntä lisätä kaasulaitoksen Sörnäisissä olevan tehdaskonttorin työvoimia, koska sen työ oli huomattavasti lisääntynyt koksinvalmistuksen ja -myynnin lisääntymisen johdosta. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ senvuoksi, että kaasulaitokseen tammikuun 1 p:stä 1930 perustettaisiin 6 palkkaluokkaan kuuluva rahastajantoimi ja 3 luokkaan kuuluva konttoriapulaisentoimi sekä että nämä toimet haltijalta vaadittavan kielitaidon suhteen sijoitettaisiin V luokkaan.

Kaasunkulutuksen lisääntyminen oli tehnyt välttämättömäksi hankkia laitokselle paljon uusia laitteita, joiden hoito ja korjaukset aiheuttivat lisätyötä. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ senvuoksi, että laitokseen tammikuun 1 p:stä 1930 perustettaisiin 8 palkkaluokkaan kuuluva avustavan työnjohtajan toimi.

Uuden toimen perustaminen sähkölaitokseen. Koska sähkökuluttajain lukumäärä oli tuntuvasti lisääntynyt, kaupunginvaltuusto päätti⁸⁾, että laitoksen mittaritoimistoon helmikuun 1 p:stä lukien perustettaisiin 5 palkkaluokkaan kuuluva vanhemman toimistoapulaisen toimi.

Uuden toimen perustaminen rakennuskonttoriin. Kaupungin yleisten töiden hallitus lausui, että oli tärkeätä, että rakennuskonttorin geodeettisen osaston suorittamat kolmio- ja polygooniverkkomittaukset saatiin suoritetuiksi niin nopeasti kuin mahdollista, mutta ettei osastolla ollut käytettäväänään

¹⁾ Valt. pöytäk. 4 p. syysk. 42 §. — ²⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 120. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 13 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. syysk. 27 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. syysk. 30 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. syysk. 31 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. syysk. 32 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. tammik. 18 §.

riittävästi tähän työhön pystyviä työvoimia. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto hallituksen ehdotukseen myöntyen päätti¹⁾, että rakennuskonttorin geodeettiselle osastolle tammikuun 1 p:stä 1930 perustettaisiin 13 palkkaluokkaan kuuluva avustavan insinöörin toimi, joka haltijalta vaadittavan kieli- taidon suhteen oli luettava IV luokkaan.

Toimien lakkauttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ tammikuun 1 p:stä 1930 lakkauttaa alilääkärintöimen, nuoremman apulaislääkärintöimen, ylihoitajantöimen ja kolme osastonhoitajantöintä, jotka olivat käyneet tarpeettomiksi sen jälkeen kun Humaliston sairaala elokuun 31 p:nä oli tyhjennetty³⁾. Edelleen lakkautettaisiin⁴⁾ eräs Kivelän sairaalan rengintöimi osaksi edellä mainitusta syystä, osaksi koska vasta perustetun autonkuljettajantöimen haltija sai hoitaakseen osan rengin tehtävistä.

Revisionikonttorin revisorille S. Puraselle, joka oli valittu kaupungin kiinteistöjen väliaikaiseksi isännöitsijäksi, myönnettiin⁵⁾ ero entisestä toimestaan helmikuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginrevisorin virkaero. Kaupunginrevisori G. Winterille myönnettiin⁶⁾ anomuksesta ero virastaan lukien joulukuun 31 p:stä.

Toisen kaupunginlääkärin virkaero. Kaupunginvaltuusto päätti⁷⁾ oheeniittäen puoltolauseensa lähettää valtioneuvostolle toisen kaupunginlääkärin H. Räberghin virkaeroanomuksen.

Virkaeron myöntäminen kunnallisille ammattientarkastajille. Kunnallisille ammattientarkastajille B. Olinille ja H. Korvelle myönnettiin⁸⁾ anomuksista virkaero, edelliselle elokuun 15 p:stä ja jälkimmäiselle joulukuun 1 p:stä lukien.

Kulikutautisairaalan johtajan virkaero. Kulikutautisairaalan johtajalle M. Björksténille myönnettiin⁹⁾ anomuksesta ero virastaan syyskuun 16 p:stä lukien.

Lastenvalvoja E. A. Aaltiolle myönnettiin¹⁰⁾ anomuksesta virkaero huhtikuun 1 p:stä lukien.

Kaupungininsinöörin virkaero. Kaupungininsinööri E. Molanderille myönnettiin¹¹⁾ anomuksesta virkaero kesäkuun 15 p:stä lukien.

Eroamisvelvollisen viranpitäjän oikeus pysyä virassaan. Satamakapteeni A. Lindforsille vuonna 1928 myönnetty¹²⁾ oikeus pysyä virassaan pidennettiin¹³⁾ olemaan voimassa marraskuun 1 p:ään 1930. Palopäällikkö G. Waseniukselle myönnetty vastaava oikeus¹²⁾ pidennettiin¹⁴⁾ olemaan voimassa maaliskuun 10 p:ään 1930 ja kaupungingeodeetti W. O. Lillelle niinkään myönnetty¹⁵⁾ oikeus tammikuun 1 p:ään 1931.

Sitävästoin kaupunginvaltuusto epäsi¹⁶⁾ eteläisen alueen aluelääkärin O. F. Hästeskon anomuksen, että hänelle vuonna 1928 myönnettyä¹²⁾ oikeutta pysyä virassaan 65 vuotta täytettyään pidennettäisiin.

Revisorin vaali. Revisionikonttorin revisoriksi valittiin¹⁷⁾ 14 hakijasta Turun kaupunginrevisori V. Lappi.

Toisen kaupunginlääkärintöimen hoidattaminen. Koska uusi asetus mielisairaiden hoidosta paraikaa oli tekeillä ja sitäpaitsi oli vireillä kysymys poliisilääkärintöimen merkitsemisestä vakinaiseen palkkasääntöön ja näiden uudistusten täytäntöönpano aiheuttaisi muutoksia toisen kaupunginlääkärin johto-

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. syysk. 20 §. — ²⁾ S:n 18 p. syysk. 34 §. — ³⁾ S:n 18 p. syysk. 38 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert s. 137. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 43 §. — ⁶⁾ S:n 27 p. marrask. 21 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. helmik. 30 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. syysk. 39 ja 53 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. syysk. 51 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. tammik. 37 §. — ¹¹⁾ S:n 17 p. huhtik. 24 §. — ¹²⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 139—140. — ¹³⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 48 §. — ¹⁴⁾ S:n 3 p. huhtik. 31 §. — ¹⁵⁾ S:n 11 p. jouluk. 49 §. — ¹⁶⁾ S:n 8 p. toukok. 34 §. — ¹⁷⁾ S:n 17 p. huhtik. 2 § ja 22 p. toukok. 11 §.

sääntöön, kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, että avoinna oleva toisen kaupunginlääkärin toimi toistaiseksi saisi jäädä sijaisten hoidettavaksi edellyttäen, että valtionviranomaiset siihen suostuivat.

Aluelääkärin vaali. Eteläisen alueen aluelääkäriksi valittiin²⁾ kahdesta hakijasta lääketieteenlisensiaatti E. Sillman.

Terveydenhoidontarkastajan vaali. V. t. terveydenhoidontarkastajan C. G. Schwanckin, joka toukokuun 24 p:stä 1921 lähtien määräyksen nojalla³⁾ oli hoitanut tointaan terveydenhoitolautakunnan palveluksessa, anottua, että hänet nimitettäisiin sen vakinaiseksi haltijaksi, lautakunta oli esittänyt kaupunginvaltuustolle, että herra Schwanck, jos se katsottiin mahdolliseksi, nimitettäisiin vakinaiseksi terveydenhoidontarkastajaksi kesäkuun 1 p:stä lukien. Valtuusto epäsi⁴⁾ kuitenkin tämän anomuksen samalla kehoittaen terveydenhoitolautakuntaa julistamaan kyseisen viran haettavaksi. Lautakunta ilmoitti sittemmin, että sen meneteltyä valtuuston kehoituksen mukaisesti virkaa oli hakenut ainoastaan lääketieteenlisensiaatti C. G. Schwanck, jonka valtuusto valitsikin⁵⁾ virkaan.

Kunnallisen ammattientarkastajan vaali. Kunnalliseksi ammattientarkastajaksi valittiin⁶⁾ kahdeksasta hakijasta diplomi-insinööri H. Korpi.

Teurastamon johtajan vaali. Kaupungin teurastamon johtajaksi valittiin⁷⁾ neljästä hakijasta eläinlääketieteentohtori H. Tallqvist.

Eläinlääkintäbakteriologin vaali. Eläinlääketieteentohtori H. Tallqvistin tultua nimitetyksi teurastamon johtajaksi valittiin⁸⁾ siten avoimeksi joutuneeseen eläinlääkintäbakteriologinvirkaan sen ainoa hakija, eläinlääketieteen-tohtori J. Sjölund.

Marian sairaalan lastenosaston lääkärintoimet. Sen jälkeen kun Marian sairaalan lastenosaston alilääkärintoimi oli muutettu⁹⁾ ylilääkärintoimeksi ja nuoremman apulaislääkärin toimi apulaislääkärintoimeksi, kaupunginvaltuusto päätti¹⁰⁾ tointa avoimeksi julistamatta valita kyseisen osaston ylilääkäriksi silloisen alilääkärin A. de la Chapellen sekä valtuuttaa kaupungin sairaalain hallituksen niinkään julistamatta mainitun osaston apulaislääkärintointa haettavaksi valitsemaan siihen silloisen nuoremman apulaislääkärin P. von Bonsdorffin.

Kulkutautisairaalan johtajantoimi. Kulkutautisairaalan alilääkäri H. von Willebrand määrättiin¹¹⁾ oman toimensa ohella hoitamaan sairaalan johtajantointa syyskuun 15 p:stä lähtien ja kunnes toimi oli vakinaisesti täytetty. Samalla tohtori von Willebrand oikeutettiin sijaisuuden ajalta saamaan vakinaisen palkkansa lisäksi johtajan- ja alilääkärintoimien pohjapalkkain välinen erotus.

Kulkutautisairaalan ylilääkäriksi ja johtajaksi valittiin¹²⁾ sittemmin ainoa hakija, saman sairaalan alilääkäri, lääketieteen- ja kirurgiantohtori H. von Willebrand.

Kivelän sairaalan apulaislääkärintoimen täyttäminen. Koska Kivelän sairaalan mielisairaiden osaston potilasmäärän tuntuva lisääntyminen oli samassa määrässä lisännyt myöskin lääkärin työtaakkaa, kaupungin sairaalain hallitus oli katsonut sopivaksi siirtää erään sisätautien osaston alilääkärintoimen väliaikaisesti ensiksi mainitulle osastolle ja sen vuoksi julistanut avoinna ole-

1) Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 38 §. — 2) S:n 4 p. syysk. 32 §. — 3) Ks. v:n 1921 kert. s. 216. — 4) Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 26 §. — 5) S:n 4 p. syysk. 37 §. — 6) S:n 3 p. huhtik. 24 §; vrt. v:n 1928 kert. s. 134 ja tätä kert. s. 139. — 7) Valt. pöytäk. 3 p. huhtik. 22 §. — 8) S:n 4 p. syysk. 40 §. — 9) Ks. tätä kert. s. 134. — 10) Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 32 §. — 11) S:n 23 p. lokak. 28 §. — 12) S:n 27 p. marrask. 18 §.

van mainitun toimen mielisairaalalääkärien haettavaksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ tämän toimenpiteen.

Lastenvalvojan vaali. Lastenvalvojaksi valittiin²⁾ 16 hakijasta filosofian- ja lakitieteenkandidaatti R. G. Kallia. Raastuvanoikeus vahvisti³⁾ tämän päätöksen huhtikuun 19 p:nä.

Kaupungininsinöörin vaali. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä rahatoimikamari ilmoitti yhtyvän kaupungin yleisten töiden hallituksen esittämään mielipiteeseen, että kaupungininsinöörinvirka, joka tuli avoimeksi⁴⁾ kaupungininsinööri E. Molanderin erotessa kesäkuun 15 p:nä, oli viipymättä täytettävä uudestaan. Hallitus oli sitä mieltä, ettei viran julistamisesta haettavaksi olisi toivottua tulosta, ja olisi senvuoksi neuvotellut sellaisten henkilöiden kanssa, joita se puolestaan piti sopivina hoitamaan kaupungininsinöörin vaativia työtehtäviä. Rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto näistä valitsisi kaupungininsinööriksi yli-insinööri O. Martikaisen, joka oli ilmoittanut suostuvansa ottamaan kyseisen viran vastaan edellyttäen, että hänelle myönnettiin 10,000 markan kuukausipalkka sekä oikeus hoitaa Runeberginkadun talon n:o 29 isännöitsijäntointia. Kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾ kuitenkin kamarin esityksen ja antoi kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehtäväksi julistaa kaupungininsinöörinviran tavallisessa järjestyksessä haettavaksi ohjesäännön mukaisin palkkaeduin.

Hallituksen tämän jälkeen täytettyä valtuuston antaman tehtävän ilman että määräajan kuluessa oli ilmoittautunut ainoatakaan hakijaa, kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ valita kaupungininsinööriksi yli-insinööri O. Martikaisen hyväksyen hänen edellä mainitut, palkkaa sekä sivutoimen pitämistä koskevat ehtonsa.

Kunnallispormestarinvirka. Maistraatilta saapui ilmoitus, että Turun hovioikeus oli myöntänyt kunnallispormestari L. Ehrnroothille jatkuvaa virkavapautta vuoden ajaksi huhtikuun 1 p:stä lukien sekä määrännyt oikeusneuvosmie E. Gottlebenin hänen sijaisekseen mainitukse ajaksi. Kaupunginvaltuusto oikeutti⁷⁾ v. t. kunnallispormestarin saamaan sijaispalkkioksi pormestarinvirkaan liittyvän pohjapalkan ynnä neuvosmiehenvirassaan ansaitsemansa ikäkorotukset.

Pöytäkirjaan merkittiin⁸⁾ maistraatilta saapunut tiedonanto, että Turun hovioikeus lokakuun 2 p:nä oli myöntänyt virkaatekevälle kunnallispormestari E. Gottlebenille sairauden takia virkavapauden lokakuun 4 p:n ja marraskuun 14 p:n väliseksi ajaksi sekä määrännyt virkaatekeväksi kunnallispormestariksi mainitukse ajaksi maistraatinsihteerin oikeusneuvosmies F. Hasselblatin.

Myönnettyjä virkavapauksia. Kunnallisen ammattientarkastajan A. Levannon, joka maaliskuun 1 p:stä lokakuun 1 p:ään oli määrätty hoitamaan Helsingin ja Turun piirien naispuolisen ammattientarkastajan virkaa ja jolle terveydenhoitolautakunta tämän johdosta palvelusehtosäännön määräysten nojalla oli myöntänyt virkavapauden kahdeksi kuukaudeksi, sijaisena teknikko K. Lundberg, kaupunginvaltuusto vapautti⁹⁾ virkatehtävistään myöskin touko-syyskuuksi samalla määräten hänen sijaisekseen rouva Lundbergin, jonka tuli saada virkaan liittyvä pohjapalkka.

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 44 §; vrt. tätä kert s. 39. — ²⁾ Valt. pöytäk. 3 p. huhtik. 28 §. — ³⁾ S:n 8 p. toukok. 25 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. s. 139. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 40 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. syysk. 19 §. — ⁷⁾ S:n 22 p. toukok. 13 §; ks. myös tätä kert. s. 71 ja v:n 1928 kert. s. 67 ja 141. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 23 p. lokak. 4 §. — ⁹⁾ S:n 3 p. huhtik. 23 § ja 12 p. kesäk. 42 §.

Kaupungininsinööriointi. Kaupunginvaltuusto määräsi ¹⁾ rakennuskonttorin satama- ja rautatieosaston työpäällikön S. Randelinin oman virkansa ohella hoitamaan avoinna olevaa kaupungininsinöörinvirkkaa kesäkuun 15 p:stä heinäkuun 15 p:ään ja saamaan työpäällikön- ja kaupungininsinöörinvirkain palkkojen välisen erotuksen, 1,400 markkaa, sekä katu- ja viemäriosaston päällikön K. J. Willandtin samoin ehdoin hoitamaan kaupungininsinöörinvirkkaa viimeksi mainitusta päivästä, kunnes se oli vakinaisesti täytetty.

Rakennuskonttorin tiliviraston kamreeriointi. Kaupunginvaltuusto määräsi ²⁾ rakennuskonttorin tiliviraston kirjanpitäjän O. Wiklundin oman toimensa ohella hoitamaan edellisen haltijan kuoltua avoimeksi joutunutta kamreeriointia, kunnes se oli vakinaisesti täytetty ja valittu henkilö oli ryhtynyt sitä hoitamaan.

Kansalaisyhteisöt. 56 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ja 2 tapauksessa ehdotti evättäväksi Suomen kansalaisyhteisöä koskevia anomuksia ³⁾; 1 tapauksessa valtuusto ei katsonut itsellään olevan syytä antaa lausuntoaan mainitunlaatuisista hakemuksista. Ensiksi mainituista tapauksista 25 koski Venäjän, 11 Ruotsin, 7 Viron, 5 Saksan, 2 Puolan, 2 Norjan, 1 Kreikan ja 1 Rumanian kansalaisia.

Elinkeinoyhteisöt. 24 tapauksessa kaupunginvaltuusto antoi puoltavan lausunnon ⁴⁾ ulkomaalaisten anomuksista saada oikeus elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto ilmoitti ⁵⁾, ettei sillä ollut mitään muistuttamista ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden kaupan harjoittamisyhteisöä koskevan anomuksen hyväksymistä vastaan.

144 tapauksessa valtuusto puolsi ⁶⁾ anomuksia, jotka koskivat yhteisöä alkoholipitoisten aineiden myyntiin.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ⁷⁾ anomusta, joka koski yhteisöä huutokauppaliikkeen harjoittamiseen.

1 tapauksessa kaupunginvaltuusto ilmoitti ⁸⁾, ettei sillä ollut mitään muistuttamista rohdoskaupan harjoittamisyhteisöä myöntämisestä vastaan.

Lupa harjoittaa työlläytystä. Yhdistyksen Svenska handelshögskolans studentkår anottua saada ylläpitää työlläytystoimistoa paikkain hankkimiseksi opiston oppilaille kaupunginvaltuusto anomuksesta antamassaan lausunnossa päätti ⁹⁾ ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista sen hyväksymistä vastaan.

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys oli maistraatilta anonut yhteisöä saada jatkuvasti ¹⁰⁾ kolmen vuoden aikana välittää työtä pojille sekä lisäksi perustaa miesten työlläytystoimiston. Tästä anomuksesta antamassaan lausunnossa kaupunginvaltuusto ilmoitti ¹¹⁾ voivansa puoltaa sitä, mikäli se koski työn välittämistä pojille, mutta piti yhdistyksen yhteisöä välittämään työtä aikuisille tarpeettomana, koska kaupungin työlläytystoimisto hoiti tämän tehtävän täysin tyydyttävästi.

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 30 §; vrt. tätä kert. s. 139 ja 142. — ²⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 28 §. — ³⁾ S:n 6 p. helmik. 8 §, 27 p. helmik. 8 §, 3 p. huhtik. 9 §, 8 p. toukok. 40 §, 22 p. toukok. 15 §, 12 p. kesäk. 12 §, 4 p. syysk. 34 §, 18 p. syysk. 21 §, 23 p. lokak. 7 §, 13 p. marrask. 4 § ja 27 p. marrask. 9 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. tammik. 7 §, 6 p. helmik. 3, 4 ja 7 §, 27 p. helmik. 1 ja 3 §. 13 p. maalisk. 4 §, 3 p. huhtik. 4, 5 ja 6 §, 22 p. toukok. 14 §, 12 p. kesäk. 6 ja 17 §, 4 p. syysk. 2, 3 ja 4 §, 2 p. lokak. 1 ja 2 §, 23 p. lokak. 1 ja 5 § sekä 27 p. marrask. 2 ja 5 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. toukok. 2 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. tammik. 42 §, 6 p. helmik. 21 §, 27 p. helmik. 9 §, 3 p. huhtik. 20 §, 12 p. kesäk. 44 ja 45 §, 4 p. syysk. 35 ja 36 §, 18 p. syysk. 24 §, 23 p. lokak. 32 §, 27 p. marrask. 8 § ja 11 p. jouluk. 76 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. toukok. 3 §. — ⁸⁾ S:n 22 p. toukok. 3 §. — ⁹⁾ S:n 12 p. kesäk. 3 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 134. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 4 §.

Oikeus omistaa kiinteistöjä. 2 tapauksessa kaupunginvaltuusto puolsi ¹⁾ ulkomaalaisten anomuksia saada omistaa maassa kiinteistöjä.

Kaupungin uusi äänestysaluejako. Kaupunginvaltuusto vahvisti ²⁾ maistraatin lähettämän ehdotuksen kaupungin jakamisesta uudestaan äänestysalueisiin kunnallisvaaleja varten siten, että m. m. alueiden lukumäärä lisääntyi 38:sta 52:een.

Lausunto ehdotuksesta kuorma-ajuritaksaksi. Huomauttaen, että viimeinen, vuonna 1919 vahvistettu kuorma-ajuritaksa jo oli tyyten joutunut pois käytännöstä ja lisäksi koski ainoastaan hevosajoneuvoilla suoritettuja ajoja sekä että yleisö tavarankuljetuksissa sen johdosta oli melkoisesti riippuvainen ajomiesten mielivallasta, maistraatti lähetti valtuustolle ehdotuksen uudeksi kuorma-ajuritaksaksi pyytäen siitä lausuntoa. Antamassaan vastauksessa kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ puoltaa ehdotusta edellyttäen, että siinä esiintyvät katujen ja yleisten paikkain nimet oikaistiin äskettäin vahvistetun uuden nimistön ⁴⁾ mukaisesti.

Kuuromykkäin koti. Viipurin piirin matkapappi kuuromykkäin sielunhoitoa varten O. A. Myyryläinen anoi, että kaupunginvaltuusto valtuuttaisi hänet m. m. Helsingin kaupungin puolesta valtioneuvostolle esittämään, että kuuromykille henkilöille perustettaisiin koti yleisillä varoilla, mutta kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ evätä tämän esityksen hankittuaan selvityksen siitä, että kaupunki itse täysin tyydyttävällä ja lain mukaisella tavalla voi huolehtia kuuromykkäin ja aistiviallisten jäsentensä hoidosta.

Sotaväen ravinto- ja rehuannokset. Uudenmaan läänin maaherran pyydettyä kaupunginvaltuuston lausuntoa sotalaitoksen tarpeisiin rauhan aikana annettavia luontoissuorituksia koskevan lain määräämien ravinto- ja rehuannoksien hinnoituksesta valtuusto majoituuslautakunnan ehdotuksesta ja sen laatiman laskelman mukaisesti päätti ⁶⁾ esittää, että perusravintoannoksen hinnaksi miestä ja päivää kohden vuonna 1929 määrättäisiin 9: 06 markkaa, mistä määrästä aamiaisen korvaukseksi sopisi laskea 3: 17 markkaa, päivällisen 4: 08 markkaa ja illallisen 1: 81 markkaa, sekä normaalirehuannoksen hinnaksi hevosta kohden päivässä 16: 20 markkaa, mikä viimeksi mainittu hinta oli laskettu Uudenmaan läänin maaherran lokakuun 30 p:nä 1928 päivätyn kiertokirjeen mukaisesti.

Helsingin ja Porvoon välinen maantie. Rahatoimikamari ilmoitti, että eräs kamarin asettama komitea ⁷⁾ yhdessä Porvoon kaupungin, Porvoon maalaiskunnan sekä Sipoon ja Helsingin pitäjän edustajain ynnä erinäisten asiaintuntijain kanssa oli pohtinut esitettyä ehdotusta valtion kustantaman suoran maantien aikaansaamisesta Helsingin ja Porvoon välille ja että tällöin oli oltu yksimielisiä ehdotetun liikenneväylän tarpeellisuudesta, koska mainittujen kaupunkien välinen olemassa oleva maantie teki suuren mutkan pohjoiseen, minkä lisäksi se oli mäkinen ja kiemurteleva ja siten erittäin sopimaton yhä lisääntyvään moottoriajoneuvoliikenteeseen. Ehdotettu uusi tie helpottaisi huomattavasti kummankin kaupungin muonitusta sekä niiden välisten kuntain maataloustuotteiden myyntimahdollisuuksia. Tie voitaisiin vastedes ulottaa Viipuriin asti ja mahdollisesti joskus rakentaa uudestaan kestävästä aineesta, jolloin sitä voitaisiin käyttää Helsingin ja sieltä itään sijaitsevien satamakaupunkien väliseen raskaaseen tavaraliikenteeseen sinä osana talvea,

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. toukok. 2 § ja 4 p. syysk. 6 §. — ²⁾ S:n 13 p. marrask. 1 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 78. — ³⁾ Valt. pöytäk. 27 p. helmik. 6 §; ks. myös Kunnall. asetuskok. s. 25. — ⁴⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 130 ja v:n 1928 kert. s. 142. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 13 p. maalisk. 20 §. — ⁶⁾ S:n 6 p. helmik. 1 §. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. os. II. Rahatoimikamari.

jolloin niiden satamat olivat suljettuina. Rahatoimikamarin puolestaan täydellisesti yhdyttyä edellä lyhyesti selostettuihin näkökohtiin kaupunginvaltuusto sen esityksestä päätti¹⁾ yhdessä Porvoon kaupungin ja Porvoon maalaiskunnan sekä Sipoon, Helsingin ja Kulosaaren maalaiskuntain kanssa anoa Uudenmaan läänin maaherralta, että uusi yleinen maantie, joka tulisi 6 m leveä, mutta voitaisiin leventää 9 m levyiseksi, valtion kustannuksella rakennettaisiin Helsingin ja Porvoon kaupunkien välille Kulosaaren, Herttoniemen, Puodinkylän, Östersundomin, Söderkullan, Boxbyn, Kullåbyn, Karlebyn ja Drägsbyn kautta sekä siten, että se koskettaisi Puodinkylän, Östersundomin ja Sipoon lahtia; sekä että maaherra heti ryhtyisi uuden tielin edellyttämiin toimenpiteisiin tämän tien rakentamiseksi, jotta tarpeelliset tutkimukset ja kustannusarviot jo tänä kesänä voitaisiin toimittaa ja laatia sekä tarpeelliset määrärahat varata tarkoitukseen valtion tulevan vuoden tulo- ja menoarvioon.

Helsingin kaupungin esikaupunkikysymyksen selvittely. Valtioneuvostolle oli saapunut useita anomuksia, jotka tarkoittivat osaksi erinäisten Helsingin kaupungin lähellä sijaitsevien alueiden liittämistä kunnallisessa, hallinnollisessa, oikeudellisessa ja kirkollisessa suhteessa kaupunkiin, osaksi luvan myöntämistä uusien kuntain muodostamiseen tällaisista alueista. Tämän johdosta sekä koska Helsingin läheisyydessä oli lukuisia taajaväkisiä asutuskeskuksia, jolle olisi laadittava asemakaava, rakennusjärjestys, terveydenhoitosääntö, palo- ja poliisijärjestys, sisäasiainministeriö lokakuun 22 p:nä 1928 oli määrännyt kunnallisen keskustoimiston johtajan Y. Harvian toimeenpanemaan kunnallisen jaoituksen muuttamisesta toukokuun 19 p:nä 1925 annetun lain 8 luvussa edellytetyn selvityksen sekä antamaan ministeriölle lain 31 §:ssä mainitun ehdotuksen, ottaen huomioon myöskin, mitä saman lain 4 §:ssä säädetään. Sen alueen laajuudesta, johon selvitys oli kohdistettava, ministeriö ei antanut tarkempia ohjeita, mutta lausui toivomuksen, että se ulotettaisiin käsittämään ainakin ne alueet, jotka vuonna 1923 annetussa ylempään asteen itsehallintoa ja maan jakamista lääneihin ja maakuntiin koskevassa komiteanmietinnössä oli ehdotettu kuuluviksi Helsingin hallintoalueeseen²⁾. Edellä mainitun määräyksen johdosta oli selvitysmiehelle lausunnon antamista varten lähetetty anomukset ja asiakirjat, jotka koskivat Huopalahden kunnan jakamista kahdeksi eri kunnaksi; Leppävaaran taajaväkisen yhdyskunnan muodostamista itsenäiseksi kunnaksi; Helsingin pitäjän Pakinkylän yhdistämistä Helsingin kaupunkiin; erinäisten Suomenlinnan linnoitusalueeseen kuuluvien saarien erottamista niistä kunnista, joihin ne kuuluivat, ja yhdistämistä itsenäiseksi kunnaksi; Huopalahden kunnan ja Munkkiniemen yhdyskunnan pohjoisen osan liittämistä Haagan kauppalaan; sekä Malmin—Tapaninkylän asutusalueen muodostamista kauppalaksi.

Saatuuan edellä mainitun tehtävän suorittaakseen selvitysmies esitti, että kaupunginvaltuusto valitsisi tarpeellisen määrän henkilöitä edustamaan kaupunkia Helsingin läheisten alueiden uudestaanjärjestämistä koskevissa alustavissa neuvotteluissa sekä tätä kysymystä koskevien lausuntojen ja tietojen antamisessa. Edelleen selvitysmies anoi, että hänet oikeutettaisiin julkaisemaan selvityksen aiheuttamat mietinnöt, kartat ja mahdolliset lausunnot kaupunginvaltuuston painetuissa asiakirjoissa sekä että kaupunki kustantaisi niiden painatuksen.

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 8 §. — ²⁾ Ks. v:n 1924 kert. s. 162.

Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ tähän anomukseen samalla valiten pyydetyiksi edustajiksi vtt Janatuisen, Norrménin, Nurmisen, Peurakosken ja Uddin sekä kaupunginjohtaja A. Castrénin ja apulaiskaupunginjohtajat J. W. Andersinin ja V. Huplin.

Lausunnot Malmin—Tapaninkylän asemakaavan aikaansaamista sekä näiden alueiden ja Pukinmäen huvilayhdyskunnan liittämistä kaupunkiin koskevista kysymyksistä. Vuonna 1923 kamreeri H. A. Parmala y. m. anoivat, että ryhdyttäisiin toimenpiteihin suunnitelmallisen asemakaavan aikaansaamiseksi Malmin—Tapaninkylän alueille. Rajakkaisten alueiden liittämistä kaupunkiin käsittelevä komitea selvitteli sen jälkeen tätä kysymystä, ja sen esityksestä kaupunginvaltuusto päätti²⁾, ettei edellä mainittu anomus aiheuttaisi toimenpidettä, vaan jätettäisiin mahdollisen uuden aloitteen varaan.

Vuonna 1925 Helsingin maalaiskunta anoi valtioneuvostolta, että Malmi ja Tapaninkylä liitettäisiin Helsingin kaupunkiin. Tästä anomuksesta pyydettiin lausuntoa kaupunginvaltuustolta, joka antamassaan vastauksessa päätti²⁾ ilmoittaa, ettei se ollut katsonut olevan syytä asian silloisessa vaiheessa ryhtyä sitä asiallisesti käsittelemään, mutta edellytti saavansa tilaisuuden Helsinkiä ympäröivien alueiden kunnallisen jaoituksen yleistä uudestaanjärjestämistä koskevan kysymyksen yhteydessä lausua mielipiteensä myöskin Malmin—Tapaninkylän mahdollisesta liittämisestä kaupunkiin.

Filosofiantohtori A. Laitakarin y. m. vuonna 1925 esittämä anomus Pukinmäen huvilayhdyskunnan liittämisestä Helsingin kaupunkiin poistettiin²⁾ diaarista, ja asian johdosta kertyneet asiakirjat liitettiin pöytäkirjaan.

Pukinmäen yhdyskunnan rakennusjärjestys. Kaupunginvaltuusto, jolta Uudenmaan läänin maaherra oli pyytänyt lausuntoa Helsingin pitäjän kunnanvaltuutettujen hyväksymästä, Helsingin kaupunginarkkitehdin laatimasta Pukinmäen huvilayhdyskunnan rakennusjärjestysehdotuksesta, päätti³⁾ ainoastaan ilmoittaa maaherralle, että valtuusto jo oli antanut lausuntonsa kyseisestä ehdotuksesta ja hyväksynyt sen⁴⁾.

Haagan kauppalan kanssa lihantarkastuksesta tehty sopimus. Sisäasiainministeriön pyydettyä kaupunginvaltuustolta lausuntoa Haagan kauppalan anomuksesta, että lihantarkastus määrättäisiin pakolliseksi kauppalan alueella, valtuusto päätti⁵⁾ vastauksessaan puoltaa anomusta. Samalla valtuusto hyväksyi⁵⁾ seuraavansisältöisen terveydenhoitolautakunnan laatiman sopimusehdotuksen yhteisen lihantarkastuksen järjestämisestä Helsingin kaupungin ja Haagan kauppalan kesken:

Helsingin kaupunki ja Haagan kauppalat suostuvat siihen, että kaupunki ja kauppalat yhdistetään yhdeksi lihantarkastuspiiriksi, jossa lihan kaupan, kuljetuksen ja säilyttämisen sekä teurastamojen suhteen on noudatettava Helsingissä voimassa olevia terveydenhoitomääräyksiä. Lihantarkastamona käytetään Helsingin kaupungin tarkastamoa.

Haagan kauppalat korvaa Helsingin kaupungin eläinlääkärien kauppalan alueelle tekemät matkat, jota vastoin kauppalat ei tarvitse ottaa osaa kaupungineläinlääkäriä palkan suorittamiseen eikä lihantarkastamon menoihin.

Syyskuun 1 p:nä 1922 makkarain ja muiden lihatuotteiden valmistuksen valvonnasta annetussa asetuksessa edellytettyä tarkastusta varten kauppalat määrää yhden tai tarpeen vaatiessa useampia tarkastusmiehiä.

Tämä sopimus, joka tulee voimaan niin pian kuin se on asianmukaisesti

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 9 §. — ²⁾ S:n 12 p. kesäk. 10 §. — ³⁾ S:n 17 p. huhtik. 4 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1927 kert. s. 132. — ⁵⁾ S:n 18 p. syysk. 2 §.

hyväksytyt, on voimassa, kunnes se jommaltakummalta puolelta irtisanotaan, jolloin irtisanomisaika on kolme (3) kuukautta.

Tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1929 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi¹⁾ kamreeri S. Ehrstedtin ja kirjaltaja K. F. Hellgrenin.

Vuositulintarkastajain vaali. Vuoden 1929 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi²⁾ toimittaja A. Aallon, toimistonjohtaja A. Edbergin, ylim. neuvosmiehen O. Ekmanin, maalari S. Heikkilän, pankinkamreeri V. Hougbergin, ammattiliiton sihteerin E. Härmän, johtaja J. Kaupin, taloudenhoitaja A. Lassilan, pankinjohtaja V. Laurolan, toimittaja A. E. Leinon, sähkötekniikko V. V. Salovaaran ja pankinjohtaja H. von Troilin sekä varamiehiksi konttoripäällikkö W. Leinon, pankinkamreeri F. Säfströmin, pankinjohtaja W. Ewersin, kirjatyöntekijä F. Perhon, kauppias N. von Weymarnin, taloudenhoitaja E. Virtasen, tilintarkastaja J. Somerin, professori I. Kaitilan, filosofian kandidaatti A. Hällforsin, kamreeri T. H. Vilppulan, metallityöntekijä F. A. Åkermanin ja prokuristi A. Englundin.

Jäsenten valitseminen valiokuntiin ja komiteoihin. Talousarviovaliokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi³⁾ vtt Aallon, Bergmanin, Kiven, Lavoniuksen, Mannermaan, Moision, Ramsayn, Töttermanin ja Uusitalon sekä jäsenen Kiven anomuksestaan saatua vapautuksen tästä tehtävästä vtn Wuolteen. Valiokunnan puheenjohtajaksi valittiin jäsen Lavonius.

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakokysymystä valmistelemaan asetetun valiokunnan jäseniksi valittiin⁴⁾ vtt Lagerborg-Stenius, S. Lehtinen, Railo, Seppälä ja Tötterman; samalla valiokunta valtuutettiin vahvistamaan ne määrääjat, joiden kuluessa avustusanomukset ja asianomaisilta hallituksilta ja lautakunnilta saatavat lausunnot oli annettava.

Vuonna 1928 vt Lindfors valittiin⁵⁾ sen komitean jäseneksi, joka laati ehdotusta niiksi toimenpiteiksi, joihin oli ryhdyttävä kaupunkien kunnallislain muuttamisesta joulukuun 9 p:nä 1927 annetussa laissa säädettyjen uudistusten toteuttamiseksi Helsingissä. Sen jälkeen kun hänet kuitenkin oli valittu kaupunginvaltuuston puheenjohtajaksi ja hän tämän johdosta oli tullut komiteankin puheenjohtajaksi, kaupunginvaltuusto valitsi⁶⁾ uudeksi jäseneksi hänen sijaansa professori A. Tulenheimon. Vt Tollet vapautettiin⁷⁾ anomuksestaan saman komitean jäsenyydestä ja hänen sijaansa valittiin jäseneksi vt Norrmén.

Valtioneuvoston ehdotettua⁸⁾, että asetettaisiin sekakomitea laatimaan seikkaperäistä ehdotusta valtion ja Helsingin kaupungin välillä keskussairaalakysymyksessä suunniteltua yhteistoimintaa koskevaksi sopimukseksi samoin kuin tarpeellisia piirustuksia ja kustannusarvioita, ja valittua edustajikseen tähän komiteaan apulaisylilääkäri E. Anttisen, professori J. J. Karvosen, johtaja T. Salmion sekä professorit S. E. Wichmannin ja A. Ylpön kaupunginvaltuusto päätti⁹⁾ valita edustajikseen samaan komiteaan vtt Huotarín, Langenskiöldin ja Uddin sekä lääketieteenlisensiaatti E. Suolahden ja kehoittaa rahatoimikamaria valitsemaan komiteaan yhden jäsenen.

Stadionkomitean jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi¹⁰⁾ puheenjohtaja Lindforsin, vtt Mannermaan, Nurmisen ja Paloheimon sekä kamreeri R. Granholmin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 17 p. huhtik. 18 §. — ²⁾ S:n 9 p. tammik. 2 §. — ³⁾ S:n 9 p. tammik. 4 § ja 23 p. lokak. 14 §. — ⁴⁾ S:n 9 p. tammik. 5 §. — ⁵⁾ Ks. v:n 1928 kert. s. 149. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 45 §. — ⁷⁾ S:n 3 p. huhtik. 7 §. — ⁸⁾ Ks. tätä kert. s. 31 ja seur. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. marrask. 24 §. — ¹⁰⁾ S:n 23 p. lokak. 2 §; vrt. tätä kert. s. 20.

Koska Helsingin ja Porvoon välisen uuden tien rakennuttamiskysymystä¹⁾ valmistelevan komitean mielestä jo nyt olisi tutkittava mahdollisuuksia ulottaa suunniteltu tie Viipuriin asti ja tämä tehtävä uskottava kuntainväliselle komitealle, kaupunginvaltuusto päätti²⁾ komitean esittämät näkökohdat hyväksyen valita Helsingin kaupungin edustajiksi mainittuun uuteen komiteaan insinööri E. von Frenckellin, rahatoimenjohtaja V. Huplin sekä insinööri E. Moringin.

Helsingin kauppakamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti³⁾ asettaa komitean kaikinpuolisesti harkitsemaan Helsingin kaupunkia koskevia rautatie- ja maantiekysymyksiä sekä harkintansa perusteella laatimaan pääkaupungin maaliikenneohjelmaa. Komitean jäseniksi valittiin³⁾ varapuheenjohtaja V. Tanner, vtt von Frenckell, Nurminen ja Paloheimo sekä kanslianjohtaja J. W. Andersin.

Rajakkaisten alueiden liittämistä Helsinkiin valmistelemaan asetetun komitean lakkauttaminen. Komitea, joka oli asetettu valmistelemaan kysymystä rajakkaisten alueiden liittämisestä Helsinkiin, vapautettiin⁴⁾ tehtävästään valtioneuvoston määrättyä kunnallisen keskustoimiston johtajan Y. Harvian Helsingin kaupungin esikaupunkikysymystä selvittelemään.

Työväenopistojen johtokunnat. Kouluhallituksen vahvistettua⁵⁾ kaupungin molempien työväenopistojen ohjesäännöt kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ niihin sisältyvien määräysten mukaisesti valita jäsenet laitosten johtokuntiin vuodeksi 1929. Suomenkielisen työväenopiston johtokuntaan valittiin esittelijäneuvos E. Böök, filosofiantohtori T. Hultin, lastensuojelulautakunnan toimitusjohtaja R. Liukkonen, filosofiantohtori B. Malmio, kirjatyöntekijä F. Perho ja toimittaja Y. Räisänen sekä varajäseniksi filosofiantohtori K. S. Laurila ja työnvälitysneuvoja T. Uski ja ruotsinkielisen työväenopiston johtokuntaan jäseniksi filosofiantohtori J. af Forselles, kansakoulunopettaja A. Jansson, filosofiantohtori A. Mickwitz, rouva F. Pietikäinen, professori E. J. Rosberg ja libristi F. Sundqvist sekä varajäseniksi toimittaja K. A. Fagerholm ja filosofiantohtori Hj. Öhman.

Vapautus hallitusten ja lautakuntain jäsenyydestä. Terveystieteiden lautakunnan jäseneksi vuoden 1930 loppuun valittiin⁷⁾ vt Lövberg rouva H. Karvisen sijaan, joka helmikuusta 1928 lähtien ei ollut ollut tavattavissa ja todennäköisesti oleskeli ulkomailla. Lautakunnan varajäseneksi samaksi ajaksi valittiin⁷⁾ lääketieteenlisenisaatti E. Anttinen edesmenneen professori Y. Kajavan sijaan.

Vt Leopold vapautettiin⁸⁾ anomuksestaan köyhäinlaitokunnan jäsenyydestä ja hänen sijaansa valittiin jäseneksi vt Kreander. Maaliskuun 29 p:nä kuolleen ent. aluelääkäarin V. Leontjeffin sijaan valittiin⁹⁾ lautakunnan jäseneksi isännöitsijä C. F. Fagerholm.

Hallitusten ja lautakuntain jäsenten vaali. Kaupungin hallitusten ja lautakuntain puheenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi seuraavaksi toimikaudeksi valittiin¹⁰⁾:

kaupunginvaltuuston vaalilautakuntaan: jäseniksi insinööri E. von Frenckell, johtaja Y. Harvia ja ent. kansakoulunopettaja J. E. Janatuinen

¹⁾ Ks. tätä kert. s. 143 ja os. II. Rahatoimikamari. — ²⁾ Valt. pöytäk. 23 p. lokak. 19 §. — ³⁾ S:n 11 p. jouluk. 7 §. — ⁴⁾ S:n 12 p. kesäk. 10 §; ks. myös v:n 1920 kert. s. 202 ja tätä kert. s. 144. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 132 ja v:n 1928 kert. s. 147. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 23 p. tammik. 2 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. syysk. 23 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. tammik. 36 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. toukok. 23 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p; jouluk. 2 ja 3 §.

sekä varajäseniksi maalari U. L. Nurminen ja lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman;

rahatoimikamariin: jäseniksi ent. pankinjohtaja G. Estlander, insinööri E. von Frenckell, taloudenhoitaja A. Halme, vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold, pankkiylitarkastaja J. A. Levonius ja seppä A. Virta;

satamahallitukseen: jäseniksi ravintolanhoitaja S. Koskinen, satamatyöntekijä K. Lahtinen, merenkulkuneuvos A. V. Lindberg, johtaja J. Pelin sekä varapuheenjohtajaksi johtaja H. Ramsay;

työnvälitystoimiston johtokuntaan: puheenjohtajaksi filosofiantohtori S. Ivalo, varapuheenjohtajaksi toimittaja A. E. Leino, työnantajain edustajiksi johtaja W. Korhonen ja insinööri P. Kyrenius, varamiehenään toimittaja O. Tiderman, sekä työntekijäin edustajiksi toimitsija E. Härmä ja toimittaja M. Paasivuori, varamiehenään maalari U. Nurminen;

sosiaalilautakuntaan: jäseniksi johtaja Y. Harvia, arkkitehti S. Lagerborg-Stenius, toimittaja V. Meltti, taloudenhoitaja H. Moisio, toimittaja M. Paasivuori, kirjelijättelijä P. Rahikainen ja arkkitehti M. Välikangas;

kaupungin irtaimen omaisuuden inventtaajiksi: kamreeri V. Apajalahti, maalarimestari H. A. Bergström, filosofianmaisteri A. Edberg, konttoripäällikkö K. E. Grönlund, seppä J. Halla, johtaja P. E. Hallblom, kirjaltaja F. Perho, varastonhoitaja K. V. Saxell ja kansakoulunopettaja J. A. Tarpila;

kaupungin kiinteän omaisuuden katselmuksmiehiksi: rakennusmestari T. Backberg, varatuomari H. Munck, puuseppä L. Salomaa, rakennusmestari G. Welroos ja viilaaja F. A. Åkerman;

kaupunginkassan inventtaajiksi: kamreeri V. Hougberg ja valantehnyt tilintarkastaja J. Toiviainen sekä näiden varamiehiksi kamreeri S. Ehrstedt ja konttoristi E. Jokinen;

verotuslautakuntaan: jäseniksi vakuutusvirkailija J. Ahokas, ylireviisori Y. Ainio, konttoripäällikkö K. R. Bergbom, vanhempi hallitussihteeri E. von Bonsdorff, kamreeri R. Estlander, varatuomari B. von Fieandt, varatuomari V. Gyllenbögel, maalarimestari A. Haanoja, johtaja N. Kavaleff, silittäjätar H. Laine, ompelijatar S. Lehtinen, varatuomari K. A. A. Linturi, sähkötyöntekijä T. Mutikainen, kauppaneuvos A. Nyman, konttoripäällikkö G. Pätynen, viilaaja V. Rajala, asiamies V. Ruohonen, varatuomari U. Rusk, kansakoulunopettaja J. Tarpila, työnvälitysneuvoja T. Uski ja kelloseppä J. Valvio;

tutkijalautakuntaan: jäseniksi protokollasihteeri G. W. Boijer, metallityöntekijä H. P. Kalervo, ylikamreeri K. Lassila, johtaja R. Laurén, rappaaja H. Markkanen, konttoripäällikkö E. Pikoff, puuseppä L. Salomaa ja nuorempi hallintosihteeri I. Toivanen;

julkisivupiiirustusten tarkastustoimikuntaan: jäseniksi professori O. Tarnjanne ja työnvälitysneuvoja T. Uski;

holhouslautakuntaan: jäseneksi hallintoneuvos A. Rikberg;

oikeusaputoimiston johtokuntaan: jäseneksi varatuomari S. Ilmanen, vanhempi oikeusneuvosmies G. Leopold, varatuomari S. T. Mannermaa, varatuomari A. Salo ja rouva M. Schultz-Cajander;

urheilulautakuntaan: jäseniksi insinööri E. von Frenckell, kirjaltaja A. Grönroos, lääketieteenlisensiaatti K. Kari, verhoilija V. Lähteinen ja lääketieteenlisensiaatti U. Tötterman;

rattiuslautakuntaan: jäseniksi pankinvirkailija R. E. Heikel ja muurari O. Paananen sekä varajäseniksi osastonjohtaja W. Englund ja johtaja J. Heräjärvi;

ammattioppilaslautakuntaan: puheenjohtajaksi kauppaneuvos V. von Wright, varapuheenjohtajaksi insinööri E. Söderman, jäseniksi maalarimestari A. Haanoja, kultaseppä O. Lindroos, kirjansitoja E. Merikoski ja kirjaltaja E. Virtanen sekä varajäseniksi viilaaaja Hj. Blomqvist, insinööri K. F. Kreander ja puuseppä M. Rinne;

palotoimikuntaan: jäseniksi viilaaaja Hj. Blomqvist, veturinkuljettaja F. Gröndahl, johtaja G. Idström, insinööri I. Killinen ja työmies R. Reunanen;

kaupungin sairaalain hallitukseen: jäseniksi rakennusmestari P. Astikainen, filosofiantohtori G. Hartwall, dosentti F. Langenskiöld, metallityöntekijä R. Parviainen ja järjestösihteeri E. Sallila sekä puheenjohtajaksi professori E. Sandelin ja varapuheenjohtajaksi dosentti K. F. Hirvisalo;

köyhäinhololautakuntaan: puheenjohtajaksi palomestari W. Bergström ja varapuheenjohtajaksi pianoteknikko J. Virtanen;

lastensuojelulautakuntaan: jäseniksi oikeusneuvosmies T. Nilsson, kirjanpitäjä B. Tabelle, lääketieteenliseniaatti U. Tötterman, rouva L. Uurtamo ja professori A. Ylppö sekä puheenjohtajaksi professori M. Ruuth ja varapuheenjohtajaksi rouva A. Huotari;

suomenkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi kouluneuvos K. Ahtiala ja rouva H. Kaukonen;

ruotsinkielisten kansakoulujen johtokuntaan: jäseniksi metallityöntekijä G. A. Lindroos ja rouva M. Schultz-Cajander;

ammattiopetuslaitosten johtokuntaan: jäseniksi rouva E. Ivalo, kansakoulunopettaja A. Jansson, ompelijatar S. Lehtinen, johtaja L. Lyytikäinen, maalari K. J. Nikula ja ompelijatar M. Paaso sekä puheenjohtajaksi kunnallisneuvos V. von Wright;

työväenopiston suomenkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi esittelijäneuvos E. Böök, filosofiantohtori T. Hultin, johtaja R. Liukkonen, kirjaltaja F. Perho, toimittaja Y. Räisänen ja metallityöntekijä T. Soivio sekä varajäseniksi professori K. S. Laurila ja vanh. lehtori B. Malmio;

työväenopiston ruotsinkielisen osaston johtokuntaan: jäseniksi toimittaja K. A. Fagerholm, filosofiantohtori J. af Forselles, vanh. lehtori A. Mickwitz, rouva F. Pietikäinen, professori J. E. Rosberg ja libristi F. Sundqvist sekä varajäseniksi kansakoulunopettaja A. Jansson ja vanh. lehtori R. Hj. Öhman;

kansanlastentarhain johtokuntaan: jäseniksi rouva Th. Hanemann, lääketieteenliseniaatti N. Jännes, ompelijatar H. Järveläinen, rouva M. Oksanen ja kirkkoherra E. Wirén;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi arkkitehti S. Lagerborg-Stenius ja amanuenssi A. Pettersson;

kaupunginkirjaston johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori A. H. Bergholm, toimittaja A. Huotari, kirjaltaja V. Isola, alikirjastonhoitaja H. E. Pipping ja ylikirjastonhoitaja G. Schauman;

kaupunginmuseon johtokuntaan: jäseniksi filosofiantohtori J. Ailio, intendentti A. Hämäläinen ja yliarkkitehti M. Schjerfbeck;

musiikkilautakuntaan: jäseniksi rouva E. von Frenckell, vaatturimestari T. Hiekkaranta, kauppaneuvos A. Niklander, filosofiantohtori H. Ramsay ja maalari E. Salminen;

kaupungin teknillisten laitosten hallitukseen: jäseniksi professori K. A. Ahlfors, insinööri E. Schröder ja metallityöntekijä V. Uurtamo sekä puheenjohtajaksi professori B. Wuolle ja varapuheenjohtajaksi ylikonemestari V. V. Salovaara;

kaupungin yleisten töiden hallitukseen: jäseniksi johtaja G. K. Bergman, pankinjohtaja T. Grotenfelt, metallityöntekijä A. Nuotio, monttööri O. W. Oksanen ja työmies V. Riipinen sekä puheenjohtajaksi insinööri E. Moring ja varapuheenjohtajaksi arkkitehti K. S. Kallio;

puhtaanapitohallitukseen: jäseniksi rakennusmestari A. Malmi, johtaja C. Neovius, kivityöntekijä O. Nuutinen ja rehtori M. Sergelius; sekä maatalouslautakuntaan: jäseniksi professori E. Ehrnrooth, kirvesmies A. Lindegrén, varatuomari H. Munck, metsäneuvos J. O. Peurakoski ja johtaja V. Tanner.

Jäsenten valitseminen lakimääräisiin lautakuntiin. Uudenmaan läänin maaherran kehoitettua kaupunginvaltuustoa tulevia eduskuntavaaleja varten valitsemaan kaksi jäsentä ja yhden varajäsenen Uudenmaan läänin vaali-piirin keskuslautakuntaan valtuusto valitsi ¹⁾ lautakunnan jäseniksi toimittaja A. E. Leinon ja aktuaari A. Sallménin sekä varajäseneksi insinööri E. von Frenckellin.

Uudenmaan läänin maaherran vahvistettua Helsingin tulo- ja omaisuus-verotuslautakunnan jäsenmäärän kahdeksaksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ mainittuun lautakuntaan jäseniksi rakennusmestari W. Ekmanin, varatuomari B. von Fieandtin, kirjaltaja A. Karvosenojan ja konttoripäällikkö G. Pätysen sekä varajäseniksi vanh. hallitussihteerin E. von Bonsdorffin, johtaja C. F. Mannerströmin, kansakoulunopettaja J. A. Tarpilan ja kirvesmies A. Uusi-talon.

Jäsenten valitseminen yksityisten laitosten hallituksiin. Taideteollisuus-keskuskoulun johtokuntaan valittiin ³⁾ filosofiantohtori J. Ailio ja arkkitehti V. Jung sekä varajäseniksi kirjaltaja K. F. Helligren ja ylijohtaja Y. Sade-niemi.

Stadionsäätiön jäseniksi valittiin ³⁾ palomestari W. Bergström, kaupungin-johtaja A. Castrén, filosofianmaisteri G. Estlander, insinööri E. von Frenckell, rahatoimenjohtaja V. Hupli, autonkuljettaja O. Lasanen, insinööri E. Moring, maalarit U. Nurminen, muurari O. Paananen, vuorineuvos K. A. Paloheimo, pankinjohtaja E. Hj. Rydman, poliisimestarinapulainen K. Soinio, lakitieteen-tohtori J. O. Söderhjelm, lääketieteenlenssiaatti U. Tötterman ja viilaaja A. Åkerman.

Vanhempainneuvostojen valitseminen. Saatuaan ilmoituksen, etteivät muutamat vuoden 1928 syyskuun 1 p:n ja vuoden 1930 syyskuun 1 p:n väli-seksi ajaksi asetetuista kaupungin koulujen vanhempainneuvostoista enää olleet täysilukuiset, koska niistä eri syistä oli eronnut jäseniä, sekä että kaksi uutta koulua oli aloittanut toimintansa syyskuun 1 p:nä, valtuusto päätti ⁴⁾ valita uudet jäsenet eronneiden sijaan sekä vanhempainneuvostot uusille kou-luille, kaikki edellä mainitun toimikauden jäljelläolevaksi ajaksi.

Kaupungin edustajat eri tilaisuuksissa. Saatuaan ilmoituksen, että Suomen satamaliitto aikoi pitää seuraavan varsinaisen kokouksensa Viipurissa tou-kokuun 31 p:nä, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾, koska kaupungilla liiton sään-töjen mukaan oli kokouksessa käytettävänä neljä ääntä, valita siihen edus-tajikseen neljä henkilöä, nimittäin puheenjohtaja Lindforsin, vtn Ramsayn sekä rahatoimenjohtaja V. Huplin ja satamalaitoksen johtajan O. E. Jaatisen.

Turun kaupungin kehoitettua Helsingin kaupunkia valitsemaan edusta-jansa kesäkuun 18 p:nä vietettävään Turun kaupungin seitsensatavuotis-

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 22 §. — ²⁾ S:n 11 p. jouluk. 4 §. — ³⁾ S:n 11 p. jouluk. 2 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. maalisk. 1 §, 4 p. syysk. 10 ja 11 § sekä 2 p. lokak. 5 §. — ⁵⁾ S:n 8 p. toukok. 24 §.

muistojuhlaan kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ määrätä edustajikseen tähän tilaisuuteen puheenjohtaja Lindforsin, varapuheenjohtaja Tannerin ja kaupunginjohtaja A. Castrénin. Viimeksi mainitun sijaan, joka oli ilmoittanut olevansa estynyt ottamasta tätä tehtävää vastaan, valittiin²⁾ sittemmin vt Paloheimo.

Kaupunginvaltuusto valitsi³⁾ puheenjohtaja Lindforsin yhdessä vlt:n Halmeen ja Paloheimon kanssa vuoden 1930 loppuun asti edustamaan kaupunkia Helsingin—Risteen rautatiesuunnitelmaa kannattavien kuntain edustajain kesken pidettävissä neuvotteluissa.

Suomen kaupunkiliitto ilmoitti, että joukko maamme kaupunkien edustajia Latvian kaupunkiliiton kutsumina tuli kesän aikana vierailemaan Riiassa sekä yhdessä tai parissa muussa Latvian kaupungissa, ja anoi, että kaupunginvaltuusto valitsisi sopivaksi harkitsemansa määrän henkilöitä edustamaan Helsinkiä tällä retkellä. Tähän esitykseen myöntyen kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ valita edustajikseen vtt Estlanderin, Janatuisen ja Railon.

Edustajikseen Tampereella syyskuun 30 p:nä ja lokakuun 1 p:nä pidettävään kaupunkiliiton kuudenteen kongressiin valtuusto valitsi⁵⁾ puheenjohtaja Lindforsin, varapuheenjohtaja Tannerin sekä vtt Lavoniuksen, Niemistön, Tolletin ja Tulenheimon sekä varamiehiksi vtt Estlanderin, Halmeen ja Nurmisen. Kahdelle ensiksi mainitulle annettiin tehtäväksi⁶⁾ edustaa kaupunkia myöskin siinä juhlassa, jonka Tampereen kaupunki lokakuun 1—2 p:nä aikoi järjestää perustamisensa sataviisikymmenvuotismuiston juhlimiseksi.

---

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. toukok. 4 §. — ²⁾ S:n 22 p. toukok. 16 §. — ³⁾ S:n 22 p. toukok. 25 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. toukok. 29 §; ks. myös tätä kert s. 87. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 12 p. kesäk. 8 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. syysk. 37 §.